Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 12 октябр сешанба

Сотувда эркин нархда
№ 201 (2239)

Термиз туманидаги Халқобод жамоа хўжалиги далаларида бу йил ҳар йилгидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Бригадаларнинг биринкетин йиллик маррага етиб келаётгани ҳам фикримизнинг далилидир. Хўжаликнинг Эшдавлат Эгамбердиев бош бўлган бригада аъзолари эрта баҳорда 93 гектар майдонга ипак пахта уруғи қадашган эди. Агротехник тадбирлар ўз вақтида сифатли бажарилгани учун ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарилиб, режа ортиғи билан бажарилди. Илғорлар эндиликда ялпи ҳосилни 42 центнерга етказиш йўлида йиғим-теримни давом эттиришмоқда.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Эшдавлат Эгамбердиев бригада аъзолари Жўрабой Қосимов ва Омондавлат Қиличевлар билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

МАҚСАД — 35 ЦЕНТНЕР

Бешариқ туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари давлатга пахта сотиш шартнома режасини бажардилар. Мавжуд 691 гектар майдондан 2144 тонна пахта териб олинди. Шундан 796 тоннаси уруғлик пахтадир.

«Ўзбекистон»ликларнинг нияти ҳосилдорликни 35 центнерга етказишдир.

А. ЖЎРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

НАРПАЙНИНГ КАТТА ХИРМОНИ

Самарқанд вилоятидаги Нарпай тумани пахтакорлари йиллик режани бажардилар. Нарпай пахтазорларидан 31 минг тоннадан зиёд қимматбаҳо саноат хомашёси йиғиштириб олинди. Пахтакорларга меҳнат шароити тўғри ташкил этилганлиги, иш ҳақининг ҳар беш кунда бериб борилганлиги муваффақиятлар омили бўлди.

А. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни Марказий сайлов комиссияси Раиси Нажмиддин Комилов бошқарди. Мажлис кун тартибига киритилган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларга, сиёсий партияларга, ҳокимият вакиллик органларига, сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларига оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишларида тенг шароитларни таъминлаш, сайловлар даврида хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кузатувчиларнинг Низоми, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича участка сайлов комиссиялари ишининг айрим масалалари тўғрисидаги йўриқнома, Марказий сайлов комиссиясига келаётган таклиф, мурожаат ва аризалар тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди. Ушбу масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сайловлар жараёнини Ўзбекистон телевидениеси ва радиосида кенг ёритиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида Ўзбекистон Телерадиокомпанияси раиси А.Кўчимовнинг ахбороти тингланди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловларини Телерадиокомпания тизимидаги барча телевидение ва радио дастурларида қонунда белгиланган тартибда кенг ва ошкора ёритиш юзасидан зарур тавсиялар берилди.

Йиғилишда Марказий сайлов комиссияси ваколатларига кирувчи бошқа муҳим масалалар ҳам кўриб чиқилди.

(ЎзА)

ҲУҚУҚИЙ ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлиги ҳамда Президентлигига, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига сайловлар тобора яқинлашмоқда. Давлатчилигимиз тарихида, халқимиз ҳаётида муҳим ижтимоий-сиёсий воқеа бўлган ушбу сайловлар кўп жиҳатдан мамлакатимизнинг бундан кейинги тараққиёти, янги асрдаги равнақини белгилаб беради. Шу боис бу жуда катта сиёсий кампанияга пухта ҳозирлик кўриш ва уни демократик тамойиллар асосида юксак уюшқоқлик билан ўтказишга эришиш юртимиз жамоатчилиги олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир. Зеро, сайловлар мустақил диёримиз ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий, ҳуқуқий етуклигининг ўзига хос имтиҳонидир.

Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги матбуот анжуманида ана шу ҳақда гап борди. Унда Марказий сайлов комиссияси раиси Нажмиддин Комилов бу борада мазкур комиссия олдида турган энг муҳим вазифалар хусусида сўз юритиб, сиёсий партия, вакиллик органлари ва мустақил номзодлар учун тенг шароитлар яратиш, сайловчиларнинг белгиланган ҳақ-ҳуқуқларини таъминлаш, халқаро кузатувчи ва журналистларнинг кенг фаолият олиб боришига барча имкониятларни яратиш зарурлигига эътиборни қаратди.

Сайловлар чиндан ҳам истиқлол йиллари даврида ҳуқуқий фуқаролик жамиятини барпо этиш борасида орттирган тажрибамизни, демократик тамойиллар ҳаётимизга қанчалик чуқур кириб бораётганини, фуқароларимизнинг сиёсий-ҳуқуқий онги нечоғли юксаклигини намойиш этиш учун синовдир. Бу улкан сиёсий тадбирни юксак савияда ўтказиш юрт осойишталиги ва тинчлигини мустаҳкамлаш, эл фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари А. Саидов анжуманда сўзга чиқиб, сайловлар фуқаролар сиёсий фаоллигининг асосий шакли эканига эътиборни қаратди. Ушбу восита орқали ҳар қайси сайловчи кимга овоз беришидан қатъий назар, у — аввало, ўз хоҳиш-иродасига, иймон-эътиқодига таяниб, мустақил ва онгли равишда эркин овоз беради. Бу сайловчининг ҳақи, ҳуқуқи. Бу ҳуқуқ, аввало, мамлакатимизнинг бош қомуси — Конституциямизда, умумэътироф этилган қонунларимизда, шунингдек, илғор демократик давлатларнинг ижобий тажрибаси, мукаммал тартиблар ва талаблар асосида яратилган бошқа ҳуқуқий ҳужжатларимизда аниқ-равшан белгилаб берилган.

Анжуманда журналистларни қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб қайтарилди.

(ЎзА)

"АДОЛАТ" СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ҚУРУЛТОЙИ

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг иккинчи қурултойи бўлди. Унда мазкур партиядан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод кўрсатиш тўғрисидаги масала кўрилди. Делегатлар Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод этиб кўрсатдилар. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар рўйхати ҳам тасдиқланди.

Қурултойда мазкур партия Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Т.Даминовнинг "Адолат" СДП Сиёсий Кенгашининг ҳисоботи ва партия сайловолди Дастури тўғрисидаги маърузаси тингланди, партия Дастури ва Низомига ўзгартиришлар киритилди. Шунингдек, партия Сиёсий Кенгаши ва тафтиш комиссиясининг аъзолари сайланди.

(ЎзА)

"ВАТАН ТАРАҚҚИЁТИ" ПАРТИЯСИ ҚУРУЛТОЙИ

Ўзбекистон "Ватан тараққиёти" партиясининг бешинчи қурултойи бўлиб ўтди. Унда партия Марказий Сиёсий Кенгашининг ҳисоботи ва партиянинг сайловолди Дастури муҳокама этилди. Марказий Сиёсий Кенгаш Раиси А.Турсунов шу ҳақда маъруза қилди. Партиянинг сайловолди Дастури маъқулланди.

Делегатлар "Ватан тараққиёти" партиясидан Ислом Каримовни мамлакат Президентлигига номзод этиб кўрсатдилар. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар рўйхати ҳам тасдиқланди.

Қурултойда партия Дастури ва Низомига баъзи ўзгартиришлар киритилди, партия Марказий Сиёсий Кенгаши ва тафтиш комиссиясининг янги таркиби тасдиқланди.

(ЎзА)

ДЕБИТОРЛИК ВА КРЕДИТОРЛИК ҚАРЗЛАРИ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

Ҳисоб-китоблар механизмини такомиллаштириш ва бюджет тўловлари интизомини мустаҳкамлаш бўйича Ҳукумат комиссиясининг Тўлов муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш бўйича кичик комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "1995 йил 12 майдаги "Халқ хўжалигида ҳисоб-китоблар ўз вақтида ўтказилиши учун корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармонига қисман ўзгартишлар киритиш тўғрисида"ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг "Муддати ўтказиб юборилган дебиторлик қарзлар пайдо бўлганлиги учун вазирликлар, хўжалик бирлашмалари ва корхоналар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори талабларини бажариш бўйича амалга оширилаётган ишлар муҳокама этилди.

Марказий банк раиси, мазкур кичик комиссия раиси Ф.Муллажоновнинг таъкидлашича, муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзлари хатлови белгиланган муддатларда ўтказилиши, шунингдек, маблағларнинг махсус траншлар ва мақсадли схемалар орқали ўзаро қарзларни камайтиришга йўналтирилиши, муддати ўтган қарзларнинг ўсишига йўл қуйиган 230 та корхона ва ташкилотга доир ҳужжатларни прокуратура органларига тақдим этилиши ҳамда кўрилган бошқа чора-тадбирлар туфайли 1 октябрга қадар бундай қарзлар миқдори жорий йил бошига нисбатан икки баравар қисқарган.

Бу борада олиб борилаётган ишлар бўйича Сурхондарё, Андижон, Тошкент, Жиззах, Бухоро, Хоразм вилоятлари минтақавий комиссиялари раҳбарлари ҳисобот бердилар. Амалга оширилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, бу ҳудудларда сусткашликка йўл қуйилаётгани, муддати ўтган қарзлар миқдори салмоқлилигича қолаётгани қаттиқ танқид қилинди.

Шунингдек, Энергетика ва электрлаштириш, Коммунал хизмат кўрсатиш, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирликлари, "Ўзбекнефтгаз" миллий холдинг компанияси, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси, "Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш" давлат ширкат қўмитаси, "Ўзкимёсаноат" уюшмасига қарашли корхона ва ташкилотларда дебиторлик ва кредиторлик қарзларини узил-кесил бартараф этиш борасида таъсирчан чоралар кўрилмаётгани қайд этилди.

Минтақавий комиссия раисларига муддати ўтган қарздорликни тугатишда лоқайдликка йўл қўйган, бундай қарзларнинг тасдиқланган жадваллар асосида камайишини таъминламаган ва уни тугатиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқмаган корхона ва ташкилотлар раҳбарларига нисбатан амалдаги қонунчиликка мувофиқ чоралар кўриш учун прокуратура органларига тақдим этиш ишларини жадаллаштириш вазифаси топширилди.

Мажлисда мониторинг ўрнатилган вазирлик ва идораларга қарашли ҳудудларда жойлашган ҳар бир корхона ва ташкилотда мавжуд муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини йил охиригача тўла бартараф этиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

(ЎзА)

КХДР АЁЛЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Корея Халқ-Демократик Республикаси хотин-қизлари Демократик Иттифоқи делегациясининг республикамизга ташрифи ниҳоясига етди.

— Ташрифдан мақсад Ўзбекистон хотин-қизлар ташкилотлари фаолияти билан танишиш эди, — деди КХДР хотин-қизлар Демократик Иттифоқи раисининг ўринбосари Цой Чан Сук хоним. — Сизнинг мамлакатингиз, унда амалга оширилаётган ислоҳотлар бизда унутилмас таассурот қолдирди. Мамлакатингизда аёллар жамоат ва давлат қурилишида катта ўрин тутишига ишонч ҳосил қилдик, мамлакат ҳукумати уларни ҳаётнинг барча соҳаларида фаол иштирок этишга жалб қилишга катта эътибор бермоқда. Бу эса мамлакатингизда аёллар нечоғли ҳурмат қилинишини кўрсатади.

Делегация аъзолари "Оила" республика илмий-амалий марказида қизиқарли учрашув ўтказдилар ва марказ фаолияти билан танишдилар, республика байналмилал марказида, Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасида бўлдилар. "Шарқ гули" акциядорлик жамияти ишчилари, Тошкент давлат иқтисодиёт университети талабалари билан ҳам учрашув бўлди. БМТ "Гендер ва тараққиёт" дастури бюросида нодавлат ташкилотлари вакиллари, тадбиркор аёллар билан давра суҳбати бўлди. Кореялик меҳмонлар Ҳамза номли академик театр спектаклини, Темурийлар тарихи Давлат музейини томоша қилдилар, Ўзбекистон бадиий академиясида бўлдилар, пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

З. УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

ҚИРҒИЗИСТОН ЖАНУБИДАГИ ВАЗИЯТ ҲАҚИДА

Ўтган кеча-кундузда Ўш вилояти жанубидаги вазият деярли ўзгармади. Қирғизистон Республикаси жангчилари террорчилар жойлашиши мумкин бўлган ерларга қарата ўт очмоқда. Алоҳида қуролли кучлар бўлинмалари жангарилардан озод қилинган жойларни тозаламоқда, кейин ўзлари жойлашган ерларга қайтиб келмоқда. Қуршовда қолган жангариларнинг ёриб чиқишига йўл қўймаслик учун тезкор ҳаракат гуруҳлари жалб этилган, Хўжа Очкан қишлоғи чегараларидаги ғорларда мавжуд вазият ҳар куни ўрганилмоқда. Жанговар отрядлар етарли даражада ўқ-дори ҳамда ҳужумни бошқариш учун лозим бўладиган алоқа воситалари билан етарли даражада таъминланган. Вертолётчилар ҳар куни бешолти марта жанговар сафарга учиб, ўз вазифаларини бажармоқда: махсус группаларни керакли жойларга қўндириб, Хўжа Очкан қишлоғи ҳудудига ҳаводан ракета зарбаларини бермоқда.

Террорчилар музокараларни чўзиш баҳонасида ўз истеҳкомларини мустаҳкамлаш учун вақтдан ютиш пайида. Улар жазо кўрсатиш билан қўрқитган ҳолда маҳаллий аҳолини қуролли ҳужумлардан анча вақтгача сақлайдиган истеҳкомлар қуришга мажбур қилмоқда.

Айрим маълумотларга қараганда, бугунги кунда Хўжа Очкан атрофида бир неча юз жангари тўпланган. Душанба куни Бишкекда ўтказилган брифингда эса, Қирғизистон Президентининг матбуот котиби Канибек Иманалиев ҳозир у ердаги жангарилар сони юзга етмаслиги, қолганлари майда-майда гуруҳларга бўлиниб, қўшни Тожикистон ҳудудига ўтиб кетгани ҳақида баёнот берди.

Шунга қарамасдан, Қирғизистон ҳукуматининг қўшинлари ҳал қилувчи жангга тайёрланмоқда. Чунки террорчилар ҳали-ҳануз Боткенда ўрнашиб қолиш фикридан воз кечгани йўқ. Буни Зардоли қишлоғи озод қилинганидан сўнг, у ердан жангарилар қишки мавсум учун тайёрлаб қўйган 1,5 тонна ўсимлик ёғи, 30 тонна ғалла, шунингдек, кўп миқдордаги гўшт маҳсулотлари топилгани ҳам тасдиқлайди.

Яқинда Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев бир ярим ой мобайнида жанговар ҳаракатлар давом этаётган жойлардаги вазият билан танишиш учун мамлакат жанубига келди. У Қирғизистон газеталари мухбирлари билан суҳбатда давлат ҳудуди яқин кунларда босқинчилардан озод қилинишини айтди.

Н. МУҲАММАДИЕВ
(ЎзА)

Қирғизистон ҳукумат қўшинлари жангарилар ўрнашиб олган сўнгги қишлоқ — Хўжа Очканни озод этиш бўйича ҳарбий операцияни бошлаб юборди. ИТАР-ТАСС ахборот маҳкамаси жойдаги ҳарбийлар маълумотига таяниб, шундай хабар тарқатди. Унда таъкидланишича, айни пайтда ҳарбийлар Хўжа Очкан аҳолисини бошқа жойга кўчирмоқда.

Айрим хабарларга қараганда, Хўжа Очканда истиқомат қилувчи бир фуқаро Шибе деган жойда жангарилар қўлида гаровда ушлаб турилган япон геологларидан бирини ва Қирғизистон ички қўшинлари қўмондони генерал Анорбек Шамкеевни кўрган. Лекин, илгари келган хабарларда гаровдагилар Тожикистон ҳудудига олиб кетилгани айтилган эди.

* * *

Халқаро ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилотининг Қирғизистондаги вакили Турсунбек Охунов бир неча одамни гаровда ушлаб турган террорчилар билан навбатдаги мулоқот шу кунларда Хўжа Очканда бўлишини маълум қилди. Бу қишлоқ жангариларнинг сўнгги таянч нуқтаси бўлиб қолмоқда. Аммо, Қирғизистон ҳарбийлари террорчиларни у ердан сиқиб чиқариш бўйича кенг миқёсли операцияни бошлаганидан сўнг, галдаги мулоқотнинг тақдирига ҳам соя тушди.

Т. Охуновнинг билдиришича, у Покистонда бўлиб, жангариларнинг маънавий раҳнамолари билан гаровдагиларни озод қилиш борасида фикрлашган ва куни кеча Қирғизистонга қайтган. Бу учрашувларда озгина силжишга эришилди, деди у РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси мухбирига берган интервьюсида, шу боис энди мулоқотни бевосита жангарилар жойлашиб олган ерда ўтказмоқчиман. Расмий маълумотларга кўра, Т.Охунов илгари икки марта жангариларнинг қароргоҳларида бўлган ва уларнинг бошлиқлари билан суҳбатлашган.

* * *

Гаровдагиларни озод қилиш бўйича улар билан Қирғизистон парламенти депутати Турсунбой Бакир ўғли ҳам музокарага киришган. У Тожикистоннинг Жирғатол туманидан ўтган якшанба куни Қирғизистонга қайтиб келиши керак эди. Аммо сўнгги хабарларга қараганда, депутатнинг қайтиши бир неча кун ортга сурилганга ўхшайди.

Жангариларнинг Тожикистондаги қароргоҳига бориш ва қайтиш чоғида депутат Бакир ўғлига бирлашган тожик мухолифатининг вакиллари ҳамроҳлик қилгани ҳақида хабарлар бор. Тожик мухолифлари буни "шунчаки техник воситачилик", деб изоҳлаган. Лекин аслида депутатнинг хавфсизлигини фақат Бирлашган тожик мухолифати вакилларигина кафолатлаши, шу боис ҳам улар Т.Бакир ўғлига ҳамроҳлик қилгани кундай равшан. Бу Бирлашган тожик мухолифати билан Қирғизистон жанубидаги босқинчиларнинг бир сафда турганини яна бир карра исботлайди.

(ЎзА)

КОРЕЯ СИЁСИЙ ВА ИШБИЛАРМОН ДОИРАЛАРИНИНГ ЭЪТИРОФИ

The Korea Times
Karimov —Uzbek Economist, Theoretician, and Practitioner

Ўзбекистон — бизнинг энг яхши ҳамкоримиз. Сеулда чиқадиган "Корея пост" газетасининг бу сарлавҳаси корейс матбуотида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг куни кеча Корея Республикасига буюрган давлат ташрифига бағишлаб эълон қилинган кўплаб мақолаларнинг моҳиятини очиб беради. Бу мамлакатнинг сиёсий раҳбарлари ва ишбилармон доиралари Ўзбекистон билан ҳар томонлама ҳамкорликдан алоҳида манфаатдор эканини ҳамда ўзаро фойдали алоқаларни янада кенгайтириш имконини берадиган ҳужжатлар имзолангандан мамнунлигини яширмаяпти.

Бир қарашда янги режалар, аввало, Ўзбекистонда мамнуният билан кутиб олиниши лозимдек кўринади. Масалан, Кореянинг "Эксимбанки" ёрдамида "ЎзДЭУавто" бўйича фақат иккита лойиҳанинг амалга оширилиши 100 ва 130 миллион АҚШ доллари билан баҳоланади ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётининг юксалишини башорат қилишга имкон беради. Ташриф чоғида Жанубий Кореянинг йирик "Кабул текстайл" компанияси билан Ўзбекистон ҳукумати ўртасида имзоланган протоколга асосан, бу компания томонидан мамлакатимиз тўқимачилик тармоғига яқин вақт ичида ётқизиладиган сармоя бир миллиард долларгача кўпайтирилади. Маориф соҳасидаги ҳамкорликка қаратилган протоколни амалга ошириш учун "Эксимбанк"дан яна 35 миллион доллар имтиёзли кредит олиш режалаштирилмоқда.

Бу Жанубий Корея томони шу пайтгача Ўзбекистонга киритган 1,2 миллиард долларлик сармояга бугун яна қўшмоқчи бўлаётган маблағнинг бир қисми, холос.

Кореялик тадбиркорлар билан биргаликда ишлаётганлар корейслардан кўра ишнинг кўзини яхши биладиган ва талабчан ҳамкорни топиш қийинлигини яхши билади. Улар бошлаган иши фойда келтиришига қатъий ишонмаса, ҳар қандай вазиятда бир долларни ҳам ортиқча сарфламайдиган одамлардир.

Ундай бўлса, Ўзбекистон бу мамлакатни нимаси билан ўзига жалб қилмоқда? Корейс матбуоти жаҳондаги бозор иқтисодиёти ривожланаётган бошқа давлатларга нисбатан Ўзбекистон камида ўн жиҳати билан афзаллигини ёзади.

Мамлакатимиз раҳбарининг Корея Республикасига аввалги икки ташрифи чоғида улар дарҳол хайрихоҳлик билан эътиборни қаратган биринчи томони Ўзбекистон танлаб олган, аниқроқ айтсак, Ўзбекистон яратган иқтисодий тараққиёт моделидир.

Ислом Каримов 1995 йилдаёқ Кореяда чиқадиган "Дипломатия" журнали мухбирининг саволларига жавоб қайтарар экан, эътиборни икки жиҳатга қаратган эди. Биринчидан, амалга оширилаётган ислоҳотлар муқаррар ва уларни ортга қайтариш мумкин эмас. Бу маҳаллий ишбилармонларга тараққиётнинг корейсча моделини эслатмаслиги ва улар кўнглида хайрихоҳлик уйғотмаслиги мумкин эмасди.

Иккинчиси, Кореяда олтин ва уранни, нефт ва газни, кўмир ва рангли металларни ҳамда бошқа турдаги минерал заҳираларимизни биз, ўзбеклар ҳам ҳавас қилсак арзийдиган даражада аниқ ҳисоблаб чиқилиб, "...минерал заҳиралари бўйича Ўзбекистон билан тенглаша оладиган мамлакат дунёда жуда кам. Бу улкан заҳиралар ҳамкорлигимиз учун жуда катта аҳамиятга эга", деган хулосага келинди. "Корея Ҳеральд" газетаси "Ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг улкан табиий бойликларининг фақат салкам 45 фоизидан фойдаланилмоқда, қолган қисми ўз вақти-соатини, қазиб чиқарувчиларини кутмоқда", деб ёзганини ҳам ҳисобга олсак, аён бўладики, маҳаллий тадбиркорлар газетанинг бу қатъий хулосасига қўшилмаслиги мумкин эмас.

Инсоний заҳиралар омилини таҳлил этиб, Жанубий Корея томони камида икки жиҳатни: Ўзбекистонда иш кучи нисбатан арзон бўлгани ҳолда касбий маҳорати ва ақлий салоҳияти етарли даражада юқори эканини кўзда тутган бўлса керак. Бу ҳақда Тошкентда иш бошлаган йирик корейс фирмаларининг барча раҳбарлари гапирмоқда. Бу омил "ЎзДЭУэлектроникс" раҳбарларидан бирининг Ўзбекистонда чиқадиган "Менежер" журналида эълон қилинган мақоласи учун, ҳатто мавзу қилиб олинди.

Инсоний заҳиралар омилининг иккинчи томони шундаки, ҳозир Ўзбекистонда 240 минг нафар корейс яшайди, бу ҳолат Сеулнинг Ўзбекистонга нисбатан сиёсатини беихтиёр эркинлаштиради.

Олдинги сафарлар чоғида ҳам, бу галги ташриф асносида ҳам, корейс томони Ўзбекистоннинг жуғрофий-сиёсий ўрнига ҳамда Ўзбекистон пойтахтининг Жануби-шарқий Осиё мамлакатлари учун Европага дарвоза бўлишига эътиборни қаратган. Корея сиёсий, савдо-саноат доиралари Ўзбекистонни унинг атрофидаги қўшниларидан фарқлаётганда, бу ерда транспорт коммуникациялари, замонавий алоқа воситалари жадал тараққий этаётгани, аэропортлар халқаро андозалар талабларига мувофиқ равишда қайта қурилаётганига ҳам эътибор берган. Бундан каттароқ миқёсдаги жиҳатлар ҳам эътиборга олинмоқда. Корея матбуоти Сеулнинг барча МДҲ давлатлари билан иқтисодий ва сиёсий алоқаларни янада кенгайтириш учун Ўзбекистонга ўзига хос плацдарм сифатида қараётганини яшираётгани йўқ. Бунинг амалдаги инъикосини Россия ва Украина мисолида кўриш мумкин. "Коммерсант" газетасининг ёзишича, ўз автомобилсозлик саноати мавжуд бўлган бу мамлакатларда, Корея-Ўзбекистон ҳамкорлигида ишлаб чиқарилган "Нексия" автомобили энг кўп харид қилинадиган машина бўлиб қолган. Ҳамкорликда тузилган "ЎзДЭУ-электроникс", тўқимачилик корхоналари, бошқа қўшма корхоналарда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар Ўзбекистондан ташқарида тобора харидоргир бўлмоқда.

Сеулда соф сиёсий жиҳатларни, шу жумладан, Жанубий Корея ва Шимолий Корея ўртасидаги ғоялар кураши каби нозик соҳалар ҳам ҳисобга олинмоқда. Ҳозирги вақтда Жанубий Корея томони ўз мавқеини мустаҳкамлаш учун, хусусан Шимол ва Жануб масаласини ҳал қилишда МДҲдаги бир қанча мамлакатларнинг муайян сиёсий қарашларидан фойдаланмоқда. Ўтган йили иқтисодий сабабларга кўра Шимолий Кореянинг Қозоғистондаги элчихонаси ёпилгандан сўнг, "Корея таймс" газетасининг ибораси билан айтганда, Тошкент бутун собиқ иттифоқ ҳудудида Корея Республикасининг "дипломатик базаси" бўлиб қолди. Бу иқтисодий далилларнинг Тошкент фойдасига сиёсий жиҳатдан мустаҳкамланишидир, Корея томони буни ҳам ҳисобга олмоқда.

Сўнгги вақтда Жанубий Кореяда ипак ишлаб чиқаришда, шунингдек, мазкур тармоқ машинасозлигида олдинги шоншуҳратни тиклаш Ўзбекистон билан боғланмоқда. "Корея пост" журнали Ислом Каримовнинг ташрифи арафасида бир килограмм қайта ишланган ипак қиймати тўғрисидаги қиёсий маълумотларни эълон қилди. Мақоладан маълум бўлишича, Европанинг Германия ва Буюк Британия каби мамлакатларида бир килограмм ипак ишлаб чиқариш учун 55-65 АҚШ доллари сарфланади. Ҳатто Туркия ва Болгария каби "ипакчилик" давлатларида бу рақам 35 доллардан пастга тушмайди. Ўзбекистонда эса ишлаб чиқариш ҳозирги даражада бўлган шароитда ҳам бир килограмм ипак 25 доллардан қимматга тушмайди.

Бу галги ташриф чоғида Ўзбекистонда ипакчилик саноатини ривожлантириш ва бу тармоққа Жанубий Корея сармоясини киритиш мавзуига алоҳида ўрин берилгани тасодиф эмас. Корейс матбуоти бунга дарҳол эътибор қаратди. Гап, ҳатто Жанубий Кореяда бутун бир тармоқни қайтадан жонлантириш имконияти пайдо бўлгани тўғрисида борди.

Шундай қилиб, кореялик ишбилармонлар Ўзбекистон билан амалий ҳамкорликнинг кенгайиши ўзларига қандай иқтисодий ва сиёсий наф келтиришини жуда яхши тушунади.

"Корея таймс" газетасининг ёзишича, тобора кенгайиб бораётган ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг яна бир ҳал қилувчи омили тўғрисида гапирмаслик мумкин эмас. Газета Ўзбекистон раҳбарининг шахсиятини ана шундай омил, деб ҳисоблайди. "Айримлар уни қатъиятли ва собитқадам сиёсатчи, деб ҳисоблайди. Бошқалар абжир дипломат ва иқтисодчи, дейди. Лекин уларнинг барчаси, Ўзбекистон Президенти бутун дунёда обрў қозонган раҳбар, мураккаб сиёсий вазиятларда ўз мардлигини кўрсатган инсон, деган фикрга қўшилади". "Корея таймс" газетасида босилган мақола муаллифи шундай хулосага келган.

Ф. АБДУХОЛИҚ.
(ЎзА)

1999 5 декабр — САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН — 2000 9 январ

Қашқадарё вилояти ҳудудида жойлашган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи 229-Чўлобод сайлов округига йўли тушган одам ўзгача ҳолатни кузатиши мумкин. Бу ерда нафақат кўнглингиз яйрайди, балки кўргазмалар, қонун мажмуалари, ҳуқуқий адабиётлар, кундалик нашрлар воситасида сайловлар, уни ўтказиш тартиби, аҳамияти хусусида маълумотга ҳам эга бўласиз.

СУРАТДА: округ сайлов комиссияси раиси Ўткир Менгишев сайловчилар – меҳнат фахрийлари Бурон Омонов ва Ҳалимқул Саидовлар билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

САВОЛ ? ЖАВОБ

— Марказий сайлов комиссиясининг қарорлари устидан шикоят бериш мумкинми?

Комил МАМАРАСУЛОВ,
Тошкент шаҳри.

— Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисидаги Қонуннинг 12-моддасида кўрсатилганидек, Марказий сайлов комиссиясининг қарорлари устидан Ўзбекистон Республикаси Олий судига шикоят бериш мумкин. Шикоят тушган пайтдан эътиборан уч кун ичида, агар сайлов ёки референдумга олти кундан кам вақт қолган бўлса, дарҳол кўриб чиқилиши лозим.

* * *

— Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи кимларга берилади?

Улуғбек ТУРДИМОВ,
Навоий шаҳри.

— Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод кўрсатиш ҳуқуқига сиёсий партиялар ва ҳокимият вакиллик органлари эгадирлар.

Сиёсий партия сайлов тайинланган кундан камида олти ой олдин Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан рўйхатга олинган тақдирдагина у Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод кўрсатиши мумкин. Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисидаги Қонуннинг 24-моддасида кўрсатиб ўтилган.

Жавобларни ҳуқуқшунос Эркин МАВЛОНОВ тайёрлади.

ДЕПУТАТ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Ўзини ўта замонавий ҳисоблайдиган бир олифта депутат стакандаги сувни ҳамроҳининг бетига сепганини кўпчилик телевизор орқали кўрган. Бундай ҳаракатлар бугунги кунда Россия ёки бошқа мамлакатлар депутатлари орасида тез-тез учраб туради. Халқ ноибларидаги бундай қизиққонлик бир томондан ғоялар учун кураш деб баҳоланса, бошқа жиҳатдан бу қиёфадан далолатдир. Хўш, халқ томонидан сайланган вакиллар аслида қандай бўлиши керак? Фидокорлар миллий демократик партияси томонидан «Ҳақиқий депутат қанақа бўлиши керак?» мавзусида ўтказилган икки кунлик семинарда юқоридаги саволларга ечим изланди.

— Бугунги депутатликка номзодларимиздан нафақат кучли нотиқлик, балки шахсий юксак маданият ҳам талаб этилади, — деди семинар ишини очар экан ФМДП Бош котиби Э. Норбўтаев. — Партиямиздан кўрсатилаётган номзодларнинг асосий мақсади депутатлик мандатини қўлга киритиш эмас, балки ҳақиқий фидокор, ҳаракатчан инсонларни халқ ноиби сифатида кўришдан иборат бўлиши лозим. Аслида фидокорликнинг мазмун-моҳияти ҳам шунда.

Семинар ишида қатнашаётган ФМДПдан Олий Мажлис депутатлигига кўрсатилаётган номзодлар икки кун давомида махсус гуруҳларга бўлиниб, ўқув машғулотларида қатнашдилар. Уларга сайловчилар билан учрашганда маҳаллий менталитетни назардан қочирмаслик, ишончли вакиллардан танлаш, ташқи кўриниш, рақиблар билан баҳслашиш, шахснинг ички руҳий қувватларидан фойдаланиши каби масалалар бўйича мутахассислар махсус қўлланмалар беришди.

Ўз мухбиримиз.

ҚУМҚЎРҒОНЛИК ЗУМРАД ОПА...

У ёшлигидан фаол бўлди. Каттаю кичикнинг меҳрини қозонди. Кейин савдо ташкилотига раис, тадбиркор, Орноли даштида 20 гектар боғ ўстириб боғбон, чиройли иморатлар қурдириб, меъмор бўлди. Сўнг қўша-қўша невара суйиб, сочларига қиров тушиб, момо бўлди.

Зумрад опанинг турмуш ўртоғи Хуррам Қобилов суяги оғир, табиати вазмин одам. Хотинига ўқиб келдинг — майли. Қўлингга папка тутиб ишлаяпсан — майли. Лекин кўп гапирма. Эркакларнинг гапларига кўп аралашма. Мажлисларда «выступат» қилма деб тайинларди.

Хуррам ака қаршисида опа «хўп» дейди. Қўлини кўксига қўйиб, бош эгиб туради. Ва бир қарашда қорача юзларию, полвонсифат қоматидан ғайрат-шижоат ёғилиб турган аёлнинг бу ҳаракати ўзига ярашади. Лекин чизиқдан чиқмай яшаш ҳам осон эмас экан-да.

Саксон олтинчи йилимиди, бир «адолатпеша» одам Москвага, МК деган идорага хат йўллади. Қумқўрғон туман партия комитети шу хатнинг мазмунию муҳокамасига атаб каттакон йиғилиш чақирди. Ҳайъат шикоятда билдирилган фактни тўғри деб топиб, шахсий уй-жой қурмоқ учун пойдевор қўйган бир коммунистни партиядан ўчириш ҳақида қарор лойиҳаси тайёрланганини, йиғилиш аҳли шу лойиҳани қўллаб қўл кўтариши лозимлигини билдирди.

Уй қурмоқчи бўлган одам минбарга чиқди. Майли, боғча қилинглар эди. Дўхтирхона қилинглар эди. Лекин биров яхши ният билан бошлаган иморатга бульдозер солманглар эди, деди. Кап-катта одам, кўнгли бузилиб кетди.

Ўзи аъзо бўлиб турган партиядан қўрққан, партиянинг ҳар не сўзини қонун деб билган залдаги 400 «коммунист» миқ этмади. Ана шунда бошидаги дуррасини маҳкам боғлаб минбарга Зумрад опа чиқди. Биз нимага ўзимизни ўзимиз оёқ ости қиламиз. Тўғри гапни айтишдан қўрқамиз. Шу акамизни уй қурмоқчи бўлгани учун партиядан ўчирсаларинг, мен ҳам кетаман бунақа партиядан, деди.

Зал бир қалқиб олди. Лекин, тўғри айтаяпти Зумрад деб уни қўллаб гапирадиган мард топилмади.

Яна бир мажлисда у, Қумқўрғоннинг ошхоналари — дарахтларнинг соясида. Бозоримиз очиқ ҳиёбонда. Нарвон қўймаса йўловчилар поездга чиқишолмайди.

1999 йил — Аёллар йили

Платформа йўқ. Бир замонлар отхона бўлган жойларни ямаб шифохона қилиб ўтирибмиз, деди. Шунда кимдир унга пичинг отди: тилнинг суяги йўқ. Гапириш, танқид қилиш, осон. Гап ўргатмасдан олдин ўзинг бирон иш кўрсат, бирон бир ғишт қўй. Бу пичинг Хуррамбойнинг қулоғига етди. Жон-жонидан ўтиб кетди. Мажлисларда чиқма демабмидим сенга, деб Зумрадни койиди. Лекин уни ёлғизлатиб қўймади. Ёнида бўлди. Бошлаган ишларига назар солди. Зумрад Орноли қишлоғида тикувчилик, зардўзлик цехини очди. Нон цехи, ғишт заводи қурди.

Қишлоққа газ ўтказиш бўлса — алоҳида гап. Режага киритилади, қолиб кетади. Кимдир ташаббус кўтаради, қорлар ёғадию, из яна босилади. Хуллас...

Хуллас, Зумрад яна дуррасини маҳкам тугди. Қувур сотиб олмоқ учун миниб турган машинасини хайрия қилди. Пайвандчиларни топди, ўрнатди. Бир куни туман ҳокимининг муовинларидан бири, ҳа, Зумрад, ишни етказ-да энди поёнига, йил охирлаяпти. Газлаштириш бўйича биз юқорига ҳисоб беришимиз керак. Сенинг юришинг.., — деб қолди.

...Зумрад, мен бошлаган ишга нима кўмак бердинглар ўзи, демади. Ишни мен қилсаму, шуҳратини, обрўсини кимлар ўзига ёзади, кимлар тайёр ошга баковул бўлади, демади.

Зумрад «Қумқўрғонсавдо» ҳиссадорлик жамиятининг раиси эди. Жамиятнинг фаолиятидан шаҳарликлар хурсанд, жамият даромадию олган фойдасини банкка босиб қўймасдан, яхши ишларга харжлаб турувди. Ҳокимликнинг бир хати жамиятнинг имкониятларини чеклаб қўйди. Ўзи бехабар қолган бу хатдан Зумрад озгина ранжигандай бўлди. Раҳмату миннатдорчилик ўрнига оладиганим шу экан-да, деди.

Зумрад бу иддаосини ҳам муовиннинг юзига солмади. Айни замонда, ёрдам ҳам сўрамади. Муовиннинг инсофи бормиди, ҳар тугул сал қизаринқиради.

Бир куни у иш билан Термизга айланди. Ҳайдовчиларнинг айби билан автойўл ҳодисаси содир бўлди. Машиналар пачақланди. Шукурки, одамларга кўп зиён етмади. Йўл ёқасидаги пахтани суғориб турган бошқа бир туманнинг одамлари, э, бу Зумрад опа-ку, деб унга ёрдам қилишди. Шифохонага жўнатишди.

Даволаниб чиққандан сўнг унинг ҳузурига назоратчи идоралардан бирининг вакили келди. Уни кўриб кўнгли кўтарилгандай бўлувди. Мендан ҳол сўраб келди, деб ўйловди. Чунки ўша вакил дардга чалиниб қолган паллада Зумрад уни кўп йўқлаган. Тошкентга бориб даволаниб келишига кўмаклашган. Суҳбат давомида, билсаки, вакил Зумраднинг аҳволидан бехабар экан (ё ўзини билмаганликка олдими). Унга аллақандай даъво қоғозини пеш қилиб келибди. Ва билсаки, ўша даъвода жиндаккина зуғум ҳам бор экан.

Орадан кўп ўтмай тафтишчи келди. Ўн беш кун қора терга тушиб, текширди. Аммо Зумраднинг ҳисоб-китобларидан камчилик тополмади.

Сурхон томонларга йўлингиз тушса, танимасангиз-да, Зумрад Ҳайитовани бирров йўқлаб қўйинг, кўнгли кўтарилади. Чунки у ҳамиша одамларга суяниб, улардан мадад олиб яшашга ўрганган.

Олимжон УСАНОВ,
Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

Давлат солиқ қўмитасида

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг кўчма ҳайъат мажлиси Тошкент шаҳар Давлат солиқ бош бошқармасида бўлиб ўтди.

КЎЧМА ҲАЙЪАТ МАЖЛИСИ

Мажлисни Давлат солиқ қўмитаси Раиси С. Алимбоев бошқариб борди. Унда Тошкент шаҳрида 9 ойлик прогноз кўрсаткичларининг бажарилиш якунлари ва йилнинг тўртинчи чорагидаги вазифалар тўғрисида маъруза қилган Давлат солиқ қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Б. Хўжаев бу борадаги эришилган ютуқлар, йўл қўйилган хато ва камчиликларни таҳлил қилиб берди. Асосий эътибор мавжуд нуқсонларни тезроқ бартараф этишга ва йилни ёруғ юз билан якунлашга қаратилди.

Мажлисда ҳар бир туман солиқ инспекциясининг бу йўналишда белгиланган тадбир-чоралари кўриб чиқилди ва инспекция раҳбарлари зиммасига аниқ вазифалар юклатилди.

Ҳайъат мажлисининг бевосита жойларда ўтказилиши солиқ тизимида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг яна бир кўриниши бўлди. Бу тадбир шаҳар, туман ва вилоятлардаги аҳволни чуқурроқ ўрганиш ва амалий ёрдамни янада кучайтириш имконини беради.

Ж. НОСИРОВ.

САЙЛОВЧИЛАР КЛУБИ

Навоий шаҳрида Олий Мажлисга сайлов ўтказувчи 2 та, вилоят кенгашига сайлов ўтказувчи 11 та округ ва сайловларни ташкил этувчи 39 та участкада сайловолди тайёргарлик ишлари кучайиб бормоқда. Сайлов участкаларида ташкилий ишлар охирига еткунга қадар табиийки бир мунча вақт ўтиши мумкин. Шуни ҳисобга олиб, шаҳарда эътиборга молик тадбир амалга оширилди, яъни «Сайловчилар клуби» очилди.

— Бу вақтинчалик эмас, - дейди, клуб раҳбари Фахриддин Солиев, — ҳозирги вақтда шаҳарда ва шаҳарнинг маҳалла қўмиталари ҳузурида ана шундай клублар ташкил этдик. Сайлов участкаларининг кўпчилиги маҳаллалар қўмиталари биноларида жойлаштирилиши муносабати билан кейинчалик уларни бошқа жойга кўчиришга ҳожат қолмайди. Шаҳар марказий клуби уларни мунтазам равишда қўлланмалар, адабиётлар, зарур ҳолларда тарғиботчи-ташвиқотчилар билан таъминлаб туради. Шуни айтишим кераккы, бу клубга фақат ихтиёрий равишда чинакам фидокорлар, маҳалла фидойилари хизмат кўрсатмоқда.

«Сайловчилар клуби» эшиги ҳамма учун очиқ. Қисқа вақт ичида шинамгина хона сайловлар, Ватанимизнинг мустақиллик йилларидаги тараққиёти ва унда Навоий шаҳрининг ҳиссаси, Президентимиз олиб бораётган ички ва ташқи сиёсат натижалари, Олий Мажлис ва маҳаллий кенгашлар депутатлари амалга оширган ишлар акс эттирилган фотостендлар, плакатлар билан жиҳозланди. Ҳамма сиёсий партиялар учун бир хил шароит яратилган. Ташриф буюрувчилар билан якка тартибда ёки гуруҳ-гуруҳ бўлиб бу ерда мулоқот ўтказиш имконияти бор.

— Мен Навбаҳор туманидаги Хамид Олимжон номли мактабнинг тарих-ҳуқуқшунослик фани ўқитувчиси Илҳом Ёрқулов бўламан, — дейди клубга ташриф буюрганлардан бири. — Клубнинг ишларини кўриб очиғи қойил қолдим. Негаки, мен хорижий мамлакатлардаги сайлов ишларидан хабардорман. Шу йилнинг июл ойида халқаро ЮНИСЕФ ташкилоти уюштирган Марказий Осиё мамлакатлари ёш сайловчилари семинарида қатнашган эдим. Семинарда бизнинг вилоятдан республика фан олимпиадаси ғолиблари бўлган 6 нафар ўқувчи ҳам иштирок этди. Мен уларга раҳбарлик қилдим. Семинардаги назарий таассуротларим клубда қилинаётган ишлар билан нақадар муштараклигини кўриб, бизнинг мамлакатимизда ҳам ҳақиқий, чинакам демократик сайловлар бўлишига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

П. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўздунробита» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси Марказий Осиёда фаолият кўрсатаётган энг йирик телекоммуникация тармоқларидан бири ҳисобланади. 1991 йилда бу қўшма жамоа ўз фаолиятини бошлаган эди. Ҳозирги кунда эса республикамизнинг барча вилоятларида унинг филиаллари мунтазам ишлаб турибди.

Ушбу суратда «Ўздунробита» қўшма корхонасининг Хоразм вилоятидаги филиали станциясидан бир кўриниш акс этган. Бу ерда корхона, ташкилот ҳамда аҳолига тез ва намунали телефон алоқаси хизмати кўрсатилмоқда.

Рўзмат ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

Яхшидур аччиқ ҳақиқат

БОШҚА ЖОЙДА БОШҚАЧА ГАПЛАШАСАН-А...

1997 йилнинг 19 декабри эди. Ҳаммаёқ оппоқ қор билан қопланган. Акрамжон қорнинг қалинлигини кўриб, ишга пиёда кетсамми ҳам деб ўйлади. Яна хўжалик идорасигача анча борлигини ўйлаб, машинасини ўт олдирди. Кабинага ўтириб, «Устага кўрсатиш керак. Ишқилиб йўл-пўлда қолиб кетмайинда» деган хаёл кўнглидан кечди.

Қор киши кўнглида алланечук ёруғлик ҳосил қилади. Бутун олам ёришиб кетгандек туюлади. Югургинг, қувнагинг келаверади. Акрамжон ҳам шундай кайфиятда эди. Шунинг учунми идорага кела-келгунча машинасининг карбюратори ўқтин-ўқтин ўзининг борлигини билдирса-да, таъбини хира қилолмади. Яна «устага кўрсатиш керак» деб қўйди ўзича. Шунинг учунми ҳамкасби Мастура опа «фермага бориб келайлик» деганда дарҳол «хўп» деяқолди. «Яхши бўлди. Ўзимнинг ҳам ишим бор эди». Шу фикрда у машинасига ўтирди.

— Қорнинг қалинлигини қаранг. Ҳали йўл ҳам очилмабди, —деди у фақат.

— Совуқда. Шунинг учун қор эримаяпти.

Икки-уч километрли йўлни аранг босишиб, фермага ҳам етиб келишди. Одатдагидек ишлаб ўтиришганди, хонага нотаниш бир киши кирди.

— Акрам ким? — сўради у.

— Мен, — ҳайрон бўлиб деди Акрамжон.

— Машинамиз бузилиб қолди. Судьяни туман марказига олиб бориб қўяркансиз, — деди у томдан тараша тушгандек.

— Жоним билан олиб бориб қўярдимку-я, — деди Акрамжон, — Аммо ўзим шу ергача зўрға келдим. Машинам носоз. Йўлда қолиб кетиши ҳеч гап эмас. Узр.

Бу гапдан кейин нотаниш киши хонани тарк этди. Аммо хиёл ўтмай яна пайдо бўлди.

— Судья чақираяпти.

Акрамжон ташқарига чиқиб, чарм курткали, башанг кийинган кишига кўзи тушди. Салом бериб, узрини айтишга улгурмасиданоқ ҳалиги одам дағдаға қила кетди.

— Олиб бориб қўйсанг, ўлиб қоласанми, ҳе сенинг...

Тўқнашув ана шундай бошланди. Мансабдор шахс билан оддий фуқаро ўртасидаги тўқнашув. Тўғрироғи, бу шунчаки тўқнашув эмасди. Бу шўро давридан қолган амалдорларга хос кибру ҳаво билан етти ёшга қадам қўйган Истиқлол фарзанди — фуқаро қадри ўртасидаги тўқнашув эди. Бу эскилик билан янгилик ўртасидаги тўқнашув эди. Ким енгаркин? Касби туман судининг раиси Маҳмадиёр Қандаҳаровми ёки шу тумандаги «Қашқадарё» хўжалигининг оддий ҳисобчиси Акрамжон Новатовми? Хўш, бундан саккиз йил олдин шундай тўқнашувлар нима билан тугарди? Буни тасаввур қилиш қийин эмас. Шунинг учун суд раиси ҳисобчига «Сен билан бошқа жойда бошқача гаплашаман» деди ишонч билан. Чунки аввалги судьялардек тўғрими нотўғрими, қонунийми-қонунсизми айтгани айтган, дегани деган бўлиши керак, деб ҳисобларди у. Қандайдир бир ҳисобчи айтганини қилмаса... Бу нима деган гап? У «арбоб урар ҳар боб билан» деган ақидада эди. Шундай қилишга бел боғлаганлигию, нега уларнинг айтгани айтган бўлганлигини, ўзининг нима учун катта кетаётганлигини, бунинг оқибати нима билан тугашини ҳам ўйламади, тўғрироғи фаҳми етмади. Мансаб кибру ҳавоси уни ана шундай шишинтириб, етти қават осмонга олиб чиқиб қўйганди.

Шундай қилиб, оддий фуқаро Акрамжон Новатовга қарши мансабдорларнинг ўргимчаксимон кўзга кўринмас тўри ишга тушди. 20 декабр куни уни ДАН ходимлари — Нормаҳмат Раҳмонов, Салим Нормўминов ва мавзе нозири Қуйсин Рўзиевлар кўчада тўхтатишиб, «Нега ДАН нозирининг машинасини қисиб кетасан? Ичгансан» дейишиб, туман марказига олиб боришади. Аввал машинани, сўнгра Акрамжонни қамаб қўйишади. Оддий фуқаро-да, унга нисбатан нимани исталса, қилиш мумкин. Улар шундай хаёлда эди. Аммо Акрамжон оддий фуқаро бўлса ҳам анойи эмасди. Гап-сўзлардан буларнинг ўз-ўзидан бўлмаётганини англаб қолди. Ҳақиқатан ҳам суд раиси туман ички ишлар бўлими бошлиғи Болта Каримовга «Қандай бўлмасин шу боланинг адабини бериб қўйиш» ҳақида айтганди. Келишувга мувофиқ туман ички ишлар бўлими бошлиғи ўзининг биринчи ўринбосари Баҳодир Отақуловга, у эса ДАН бўлими ходими Нормаҳмат Раҳмоновга, мавзе вакили Асқарали Ҳайитовга «тирранча»нинг таъзирини бериш, жазолаш ҳақида амри фармон беради. Шу тариқа Акрамжон Новатов томонидан Ўзбекистон МЖКнинг 195-моддасида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик содир этилди, дея баённома тузилади. Уни суд раисига қўш-қўллаб топширишади. Суд раиси «ҳолинг шу эканку. Мана энди қўлимга тушдинг» деганча 195 рақамини 194 деб ўзгартириб, шу модданинг I-қисми билан «беодоб»ни жавобгарликка тортиб, 1500 сўм жарима тўлаш ҳақидаги қарорга имзо чекади. «Тартиббузар»дан «жаримани ўз ихтиёрим билан тўладим», деб ёздириб олишни ҳам унутмайди.

Қаранг, воқеалар қандай бўлаяпти? Шунинг учун айримлар Акрамжон Новатовга «қўй, ўйнашиб нима қиласан. У суд раиси бўлса. Бекорга қамалиб кетасан» дейишди. Бу гаплар ҳам бежиз эмасди. Одамлар бекорга хавотирга тушишмаётганди. Шунинг учун ҳам шундай дейишаётганди. Акрамжон Новатов бир эмас, икки институтни — Тошкент политехника ва иқтисодиёт институтларини битирган, қўш дипломли, бинобарин кўзи анча очилган, мустақиллик ҳавосидан нафас олиб, кўкраги кўтарилган одам эди. Шунинг учун довдираб ҳам, эсанкираб ҳам қолмади. Тегишли идораларга мурожаат қилди. Қарангки, Қашқадарё вилоят суди раиси Қ. Нурматов 1998 йил 12 февралда М. Қандаҳаров томонидан Акрамжон Новатовни ЎзР МЖКнинг 194-моддаси I-қисми билан маъмурий жавобгарликка тортиш ва 1500 сўм жарима ундириш тўғрисидаги қарорини бекор қилди ва вилоят прокуратураси Касби туман ички ишлар бўлими ходими Нормаҳмат Раҳмоновга ва бошқаларга нисбатан жиноий иш қўзғатди. Шунда ҳам кўпчилик Акрамжоннинг уларни енгиб чиқишига ишонмади. «Буларнинг барининг тили бир. «Қарға қарға»нинг кўзини чўқимайди. Номига терговқилади-да, ишни ёпади, дейишди». Худди шу гапларни эшитгандек, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Алишер Иботов терговни бошлаши биланоқ Касби туман ички ишлар бўлими бошлиғи Болта Каримов туман тергов гуруҳи катта терговчиси Садат Расуловга у билан тил топишни буюради. Садат Расулов эса Алишер Иботов билан 3 минг АҚШ доллари эвазига келишувга эришади. Шундай қилиб, Баҳодир Отақулов 50 минг, Нормаҳмат Раҳмонов 150 минг, Асқарали Ҳайитов 50 минг сўм тўплаб, Садат Расуловга келтиришади. У эса 250 минг сўмни Алишер Иботовга қўшқўллаб топширади. Натижада, терговчи Алишер Иботов томонидан Нормаҳмат Раҳмонов ва бошқаларга нисбатан ЎзР ЖКнинг 206-моддаси I-қисми аломатлари билан қўзғатилган жиноят ишининг Баҳодир Отақулов, Асқарали Ҳайитов, Қуйсин Рўзиев, Салим Нормўминов ва Қандаҳоров Мамадиёрларга тегишли қисми 1998 йил 15 апрелда «уларнинг ҳаракатларида жиноят таркиби йўқлиги сабабли» тугатилди. Ана, айтмадикми, дейишди шунда баъзилар. Доим шундай бўлиб келган, шундай бўлади. Алишер Иботовга ўхшаганлар ҳам шу фикрда эдилар. Шунинг учун ҳам қонунни четлаб ўтишдан ҳайиқишмади. Акрамжон Новатов эса бўш келмади. Қолаверса, Нормаҳмат Раҳмонов бошлиқлари ҳамма айбни унга ағдаришиб, ўзлари сувдан қуруқ чиқишаётганини, қамалмаслиги учун судьяга бериш мақсадида яна 100 минг сўм сўрашганидан кейин вилоят прокуратурасига мурожаат қилиб, ҳамма гапни очиқ-ошкор ёзди. Шундай қилиб, туман тергов гуруҳининг катта терговчиси Садат Расулов ундан 40 минг сўмни олаётганда қўлга тушди. Ва уюшган жиноят гуруҳи аъзоларининг сири бирин-кетин фош бўлди. Бошлиқлар гапига кириб, бировга туҳмат қилиш, бегуноҳ кишини қийнаш, азоблаш, пора бераман, деб ошна-оғайнилардан қарзга ботишнинг ўзи бўлмаскан. Нормаҳмат Раҳмоновнинг ўзини ўзи осиб ўлдирганлиги сабаби ҳам шу бўлса керак. Ҳарқалай кеч бўлсада унинг виждони ўйғонибди. Бошқаларники-чи? Энг ачинарлиси адолат қилиши лозим бўлган Алишер Иботовнинг сотилишини айтмайсизми? Албатта, бу вилоят прокуратураси учун қанчалик иснод келтирганлигини айтмай қўяқолайлик. Шундай бўлсада, вилоят прокуратураси раҳбарияти одилона йўл тутди. Шунинг учун ҳам Акрамжон Новатов вилоят прокурори Каримберди Ғанибоевдан миннатдор. Ахир шу кишининг саъй-ҳаракати билан унинг бошидан кўргиликлар ариди-да. Касби туман судининг раиси Маҳмадиёр Қандаҳоров, Касби туман ички ишлар бўлими бошлиғи Болта Каримов, унинг биринчи ўринбосари Баҳодир Отақулов, жиноят қидирув бўлими участка нозири Асқарали Ҳайитов, тергов гуруҳи катта терговчиси Садат Расулов, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Алишер Иботовлар турли йилга озодликдан маҳрум этилдилар.

Энди ўзингиз ўйланг. Шўро даврида шундай бўлармиди? Оддий фуқарога ноҳақ жабр етказгани учун шунча мансабдор шахс жазоланармиди? Аксинча, султон суягини хўрламас, қабилида иш тутиларди. Айбсиз айбдор сифатида жавобгар бўлиб қолаверарди. Шунинг учун ҳам кўпчилик хавотирда эди. Хавотир бежиз эмасди. Ҳали ҳануз эскича қарашлар билан яшаб келаётганлар оз дейсизми? Яна уларнинг кўпчилиги мансабдор бўлса?! Худди ана шу эскича қарашлар янгиликларга тўғаноқ бўлаяпти. Мана бир мисол. Шу воқеа Касби туманидаги барча мансабдорларга сабоқ бўлди дерсиз. Афсуски йўқ. «Қашқадарё» хўжалигига яқиндагина раҳбар бўлиб келган Қурбон Ҳайдаров нега оддийгина ҳисобчи Акрамжон Новатовни ишдан ҳайдамоқчи? Нега? Балки унинг саводи етарли эмасдир? Йўқ, саводи жойида. Фақат ҳар нарсада тишга тегиб турса... Бу кимга ёқади. Энг ёмони бир кунмас бир кун уйдаги гап кўчага чиқмайди, деб ким кафолат беради? Ахир хўжаликда ҳамма ишни қонуний қилиш қийин. Масалан, хўжалик кенгашининг қарорини чиқармай, нархини белгиламай туриб, далада ишловчиларга иссиқ овқат ва иш ҳақи учун ғалладан ун қилиб тарқатишга киришилганини олайлик. Акрамжон Новатов «қани кенгашнинг қарори? Нега нархи йўқ?» деб тиқилинч қилиб ўтирса-я. Ҳайдаш керак. Тамом-вассалом. Қурбон Ҳайдаров шу фикрда. Туман ҳокимининг биринчи ўринбосари пайтида фермерлардан ерни тортиб олиб, мулзам бўлганлиги унинг ёдидан кўтарилганга ўхшайди.

Мустақил бўлганимизга саккиз йил бўлди. Шу йилларда назаримда, оддий халқ ўзининг қадр-қиммати қонун йўли билан ҳимоя қилинишини, шўро давридаги қоғоздаги қонунчилик, амалдаги қонунсизлик барҳам топганлигини англаб етди. Жумладан, Акрамжон Новатов ҳам.

— Кимки ҳақиқат учун курашса, албатта, муродига етади, — дейди Акрамжон Новатов. — Бунга мен ўз тажрибамда ишонч ҳосил қилдим.

Қонунга ишонмаслик, унга чап бериш, айланиб ўтишга уриниш — буларнинг бари эскилик асорати. Энди бу кетмайди. Қонун ҳамма учун баробар. Тўғри, ҳали ҳам эскича фикрлайдиганлар йўқ эмас. Ҳатто ҳуқуқни муҳофаза қилувчи мансабдор шахслар орасида ҳам шундайлар бор. Лекин шуни унутмайликки, улар кўпиклдай бир гап. Энг муҳими, бизда инсон ҳуқуқлари қонун билан қўриқланмоқда. Бу инкор қилиб бўлмайдиган ҳақиқат. Фақат қани энди ҳар бир фуқаро Акрамжонга ўхшаб ўз ҳуқуқи учун курашса. Шунда Мамадиёр Қандаҳоровга, Алишер Иботовга ўхшаш ҳуқуқшуносларга ўрин қолмасди. Мустақиллик бизга ҳуқуқ берди, инсон сифатида қадримизни баланд қилди. Келинг, унинг тўкис-тугал бўлиши учун ўзимиз фаол курашчи бўлайлик. Қани, шунда ким бизнинг ҳуқуқимизни поймол қилаолади? Ҳеч ким! Бу мустақилликнинг энг олий иноятидир. Бу мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат қарор топаётганлиги аломатидир.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири

ЙЎЛДА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ

Аслида йўлда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш муаммоси кеча ёки бугун пайдо бўлган масала эмас. Унинг илдизлари биринчи механик транспорт воситаси кашф этилган даврларга бориб тақалади.

Ўзбекистонда ҳам мустақилликка эришилгач машинасозлик халқ хўжалигининг етакчи тармоқларидан бирига айланди Айниқса, Асака автомобилсозлик корхонасида ишлаб чиқарилаётган замонавий машиналар кўзни қувонтириб, мамлакатимиз кўчаларига кўрк бағишлаб юрибди.

Бир томондан аҳолининг турмуш даражаси ошаётганидан, халқимиз фаравон ҳаёт кечира бошлаганидан мамнун бўласан киши. Лекин масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Тезкор машиналар йўл ҳаракатига маълум даражада хавф ҳам солаяпти.

Мамлакатимизда ҳар йили автоҳалокатлар оқибатида қанчадан-қанча ватандошларимиз ҳаётдан бевақт кўз юммоқдалар, кўплаб фуқаролар жароҳат олиб, майиб-мажруҳ бўлиб қолишмоқда.

Автоҳалокатлар олдини олишнинг бирдан-бир йўли эса автотранспорт корхоналари, ташкилот ва муассасалар жамоалари масъулиятини ошириш ва айни вақтда фуқароларнинг онгли муносабатларини шакллантиришдан иборатдир.

Худди шу мақсадларда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XV сессиясида «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида» Қонун қабул қилинди. У республикамизда юз бераётган автоҳалокатларга қонуний баҳо бериш имкониятини юзага келтирди.

Негаки, шу вақтга қадар автоҳалокатларнинг олдини олиш билан шу соҳага бевосита алоқадор вазирликлар, концерн, корпорация ва идоралар фақат ўз хизмат фаолияти доирасида шуғулланиб келди. Жумладан, уларнинг ҳар бири фақат шу идора учунгина тааллуқли бўлган Низом ва йўриқномалар ишлаб чиққан ва уларнинг ижросини таъминлашга ҳаракат қиларди. Уларнинг куч ва имкониятларини мувофиқлаштириш фақат Ички ишлар вазирлигининг ДАН хизмати зиммасигагина юклатилганди.

Қонунда мужассам этилган энг катта ютуқ шундаки, унда Вазирлар Маҳкамасининг, маҳаллий ҳокимиятларнинг, автомобил ва дарё транспорти агентлигининг, йўл қуриш ва ундан фойдаланиш давлат акционерлик концернининг, ИИВ давлат автомобил назоратининг ҳуқуқ, бурч ва мажбуриятлари аниқ-равшан кўрсатиб ўтилганки, бу келгусида ижобий натижалар бериши шубҳасиздир.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, йўлларда ҳаракат

Қонун ва шарҳ

хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурини тасдиқлаш ҳамда уларнинг ижроси устидан назорат олиб бориш эндиликда қонунан Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклатилди. Бир сўз билан айтганда, бизнинг республикамиз шароитида ҳозирча ўзига яраша молиявий сарф-харажатлар талаб этадиган бу муҳим соҳа давлат бошқарувига олинди.

Қонунда Ички ишлар вазирлиги ДАН Бош бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлинмалари фаолиятида тажрибадан ўтган мулоҳаза ва таклифлар ҳам ўз ифодасини топган.

Йўл-транспорт ҳодисалари таҳлил қилиб кўрилганда уларнинг аксарияти транспорт воситаларининг эгалари ўз мажбуриятларини билмасликлари ёки билиб туриб бажармасликлари оқибатида содир бўлиши маълум бўлди. Давлат автомабил назорати Бош бошқармаси мутахассислари шу жиҳатларни назарда тутган ҳолда техник соз ҳолдаги транспорт воситаларидан фойдаланиш, махсус малакага эга бўлган ва тиббий кўрикдан ўтган шахсларгагина транспорт воситасини бошқаришларига рухсат этиш, йўлларда ҳаракат хавфсизлиги ва экологик талабларга риоя этиш зарурлиги ҳақидаги таклифларни ҳам тақдим этдилар. Бу таклифлар мазкур Қонуннинг 10-моддасида ўз аксини топган.

Баъзан йўл-транспорт ҳодисалари ҳайдовчи ёки пиёдага боғлиқ бўлмаган ҳолда ҳам содир этилиши мумкин. Бу ҳақда Қонуннинг 11-моддасида шундай дейилган: **«Йўлларни бошқарувчи органлар зиммасига юклатилган мажбуриятларни бажармаганлиги оқибатида, йўл шароитларига кўра содир бўлган йўл-транспорт ҳодисалари туфайли етказилган зарар мазкур органлар томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қопланмоғи керак».**

Бу бандда йўл-транспорт ҳодисаси содир этган ҳайдовчининг манфаатлари қонунан ҳимояланишига эришилган.

Бундан ташқари мазкур Қонунда шу вақтга қадар мамлакатимизда амалда фойдаланиб келинган барча йўл ҳаракати қоидалари ўз ўрнини топганки, улар йўл-транспорт ҳодисасидаги жабрланувчи ва айбдорнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларининг инъакоси бўлиб қолган.

Бозор муносабатларига ўтишнинг тамойилларидан бири эса — қонун устуворлигига эришишдир. Шундай экан, «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги мазкур Қонун айни вақтда ишлаб чиқилди.

Муҳтарам ҳайдовчи ва пиёда шуни унутмангки, сиз ҳар тонг кундалик турмуш ташвишлари билан йўлга чиқарканси сизни иш жойингизда ҳамкасбларингиз, хонадонингизда эса интиқ бўлиб оила аъзоларингиз кутмоқда.

Қонунга ҳурмат билан қаранг, Олмонияда ҳайдовчи ярим тунда бўм-бўш кўчада кетаётган бўлса ҳам светафорнинг қизил чироғига дуч келган жойда албатта ҳаракатни тўхтатади. Пиёда эса фақат белгиланган жойлардангина светафор ишорасига қараб транспорт йўлини кесиб ўтади. Қонунга нисбатан ана шундай ҳурмат билан муносабатда бўла билиш маданий тарихи узоқ ўтмишларга бориб тақалувчи халқимиз вакиллари учун муносибдир.

А. СУЛАЙМОНХЎЖАЕВ,
ИИВ ДАН Бош бошқармаси тарғибот бўлими бошлиғи.

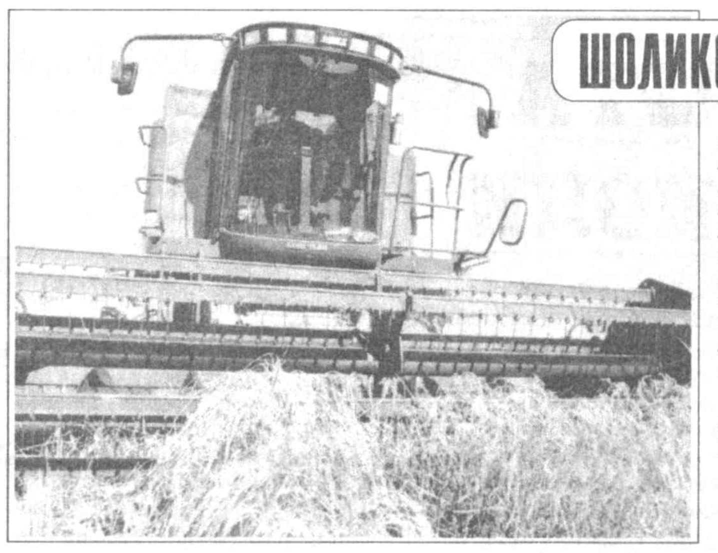

ШОЛИКОРЛАРНИНГ ШАШТИ БАЛАНД

Бу йил Сирдарё вилояти Сайхунобод туманидаги «Янгиобод» деҳқон-фермерлар уюшмаси шоликорлари 2200 гектар майдонга «Узрос-7-13» навли уруғ қадаб, ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кеча-кундузда эса 10 та «Кейс» комбайни ёрдамида кунига 250-300 тонна шоли ўриб-янчиб олинаяпти. Меҳнат аҳли гектар ҳосилдорлигини 30 центнерга етказиш, жами 6600 тонналик хирмон уйишни мўлжалланмоқда. Унинг 4100 тоннаси давлатга сотилади.

СУРАТЛАРДА: шоли ўрими; уюшма бошқаруви раиси Абдумурод Боймонов ҳосил чўғини чамаламоқда.

Б. ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

Тақдимот

Бундан бир неча йил бурун республикамиз Президентининг ташаббуси билан ташкил этилган Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси минтақамиз халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, уларнинг бой ва қадимий маънавий меросини дунёга танитиш йўлида хизмат қилиб келяпти. Бу борада, айниқса, Ассамблеянинг матбуот нашри — «Марказий Осиё маданияти» халқаро газетасининг тутган ўрнини алоҳида таъкидлаш керак. Бундан икки йил бурун илк сони ўқувчилар қўлига теккан мазкур газетада дастлаб бешта тилда — ўзбек, қозоқ, қирғиз, тожик ва рус забонларида материаллар чоп этила бошланган эди. Орадан ўтган қисқа давр мобайнида газета қардош республикаларда ўзининг ўқувчиларига эга бўлиб, улар орасида обрў қозонди. Шу йилнинг баҳорида ЮНЕСКОнинг Парижлаги қароргоҳида Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ва унинг нашри бўлмиш «Марказий Осиё маданияти» газетасининг тақдимот маросими бўлиб ўтганди.

МАЪНАВИЙ КЎПРИК

Яна бир янгилик шуки, 2000 йилдан бошлаб у беш тилда алоҳида-алоҳида чоп қилина бошлайди. Яқинда эса мазкур газеталарнинг илк нишона сонлари дунёга келди. Минтақамиз мамлакатлари мустақилликка эришганининг саккиз йиллиги байрамлари кенг нишонланаётган кунларда нашр этилган ана шу газеталарнинг биринчи саҳифаларида беш қардош республикалар президентларининг истиқлолнинг аҳамияти ҳақидаги фикрларидан намуналар берилган. Шунингдек, ЮНЕСКО Бош директори Ф. Майорнинг газетанинг янги талқинда чиқиши муносабати билан йўллаган табриги ҳам чоп этилган. Ассамблея президенти, машҳур ёзувчи Чингиз Айтматов билан уюштирилган суҳбатда эса минтақамиз халқлари маданиятининг муҳим жиҳатлари ҳақида сўз боради. Умуман, ўзбек, тожик, қозоқ, қирғиз ва рус тилларида нашр қилинаётган мазкур газеталардан яна кўплаб мавзулардаги материаллар ўрин олган.

Яқинда пойтахтимизда янги талқинда чоп этилаётган «Марказий Осиё маданияти» газеталарининг тақдимоти бўлиб ўтди. Мазкур тадбирга ташриф буюрган Ассамблея президенти Чингиз Айтматов ва таниқли ўзбек, қозоқ, қирғиз ва тожик зиёлилари янги газеталар минтақамиз халқлари маданиятини дунёга кўз-кўз қилишда катта ўрин тутажагини алоҳида таъкидлашди.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

АЗИЯ-ИНВЕСТ БАНК

РОССИЯ МОЛИЯ БОЗОРИДА МАВҚЕИНИ МУСТАҲКАМЛАМОҚДА

Диққатга сазовор факт: 1998 йилнинг август ойида Россия молия бозорида юз берган тангликка қарамасдан, Ўзбекистон билан Россия ўртасида товар айланиши ҳажми 1 миллиард АҚШ доллари ҳажмидан кам бўлмади. Модомики шундай экан, Россия молия бозорининг ҳозирги кундаги аҳволига Ўзбекистон бизнеси бефарқ қараб тура олмайди.

Молиявий танглик Россия банкларининг фаолиятига, шунингдек, биринчи Ўзбекистон — Россия банки ҳисобланган «Азия- Инвест Банк»нинг аҳволига қандай таъсир кўрсатди? Шуни айтиш керакки, 91 фоиз ҳажмдаги сармояси ўзбекистонлик муассисларига тааллуқли бўлган мазкур банкка бундан 3 йил аввал Россия Марказий банки томонидан лицензия берилган эди. Қайси банклар мустаҳкам ўз оёғида турибди, ҳисоб-китобларини ишонч билан олиб бораяпти ва сармоясининг барқарорлигини таъминламоқда?

Ана шундай ва бошқа бир қатор долзарб масалалар юзасидан газетамизнинг жамоатчи мухбири «Азия-Инвест Банк» нинг Бош ҳисобчиси Абдумалик Муталович Тошматов билан суҳбат қилди.

ҚИСҚА МАЪЛУМОТ:

Абдумалик Тошматов Наманган вилоятининг Чортоқ шаҳрида, ишчи оиласида туғилган. Армия сафидан қайтгач, бир неча йил қурувчи бўлиб ишлаган. 1989 йилда Тошкент халқ хўжалиги институтининг молия-иқтисод факультетини тамомлаган. Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг «Халқаро валюта-кредит муносабатлари» кафедрасида ишлаган. 1996 йилдан буён «Азия-Инвест Банк»да бош ҳисобчи. Иқтисод фанлари номзоди.

— Абдумалик Муталович, маълумки, Россиянинг айрим йирик банклари тўловларини кечиктириб, ўз мажбуриятларини қаноатланарли бажармаяпти. Бунинг оқибатида корхоналар зарар кўриб, уларнинг ҳисобварақларида катта миқдордаги суммалар тўхтаб турибди. Бу ҳолат контрактлар бажарилмаслигига, маҳсулотларнинг ҳақини тўлаш ва жўнатишда кечикишларга олиб келаяпти. Ва табиий равишда, Ўзбекистондаги корхоналарнинг вакилларида: «Бундай шароитда Россия билан ишлашни давом эттиришга ҳожат бормикан?» деган қонуний савол туғилмоқда.

— Россия ташқи савдо соҳасида Ўзбекистоннинг йирик ҳамкорларидан бири бўлиб қолаверади. Ҳозирги мавжуд шароитда, менинг назаримда, шошқалоқликка берилиб қарорлар қабул қилишга чек қўйиш, шерикларни пухта ўйлаб танлаш, ҳисоб-китобларнинг ишончлилигини оширадиган турли схемалар, масалан, аккредитивлар ва банк кафолатларидан фойдаланиш керак. Бундан ташқари, шак-шубҳасиз, энг ишончли бўлган банклар билангина ишлаш зарур.

— Хизмат кўрсатувчи банкни танлашда мижоз асосан нимага эътибор бериши керак? Банк тўғрисидаги қандай маълумот кишини шубҳалантириши, қандай маълумот эса бу банкка эътиборни тортиши мумкин?

— Ишбилармон ўз сармоясини ишониб топшириши мумкин бўлган банк ишончли ва барқарор бўлиши шарт. Биринчи навбатда эътиборни нимага қаратиш кераклигига келсак, булар — муассислар таркиби қандайлиги, банк фаолиятини ким назорат қилиши, кейинги 2-3 йил ичида банкнинг валюта балансида қандай ўзгаришлар юз берганини, унга тегишли активлар ва пассивларнинг тузилиши қандайлиги, банк ўз мижозларига қандай хизматлар кўрсатаётганлигидир. Реклама орқали мазкур банк маблағларингизни чет элга дарҳол ўтказиб беришини, нақд пулларни чекланмаган миқдорда бера олишини ваъда қилиши мумкин. Лекин банк балансидаги активларнинг аксарият қисми паст ликвидли (қимматли қоғозлари, жумладан векселлар, офис биноларига қўйилмалар) эканини кўрсангиз, сиз бундай банкка нисбатан эҳтиёткорроқ муносабатда бўлишингиз лозим.

— Айни шу нуқтаи назардан «Азия-Инвест Банк»га қисқача тавсиф берсангиз.

— Шуни эслатиб ўтмоқчиманки, Россия билан Ўзбекистон ҳукуматлари ўртасида икки томонлама ҳамкорликни, жумладан, миллий сармоялардан фойдаланиш соҳасидаги алоқани кенгайтириш бўйича тузилган шартнома доирасида Москвада Ўзбекистон-Россия банкини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Ўзбекистон томонидан Ўзмиллийбанк, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Навоий тоғ-металлургия комбинати, Россия томонидан эса «Конверсбанк» акциядорлик-тижорат банки «Азия-Инвест Банк»нинг муассислари бўлишди. 1999 йилдан бошлаб муассислар таркибига «Асакабанк» ҳам қўшилди. Кўриб турганингиздек, банкимиз акциядорлари ўз мамлакатларидагина эмас, халқаро даражада ҳам катта обрў-эътибор қозонган кучли молия ва саноат муассасаларидан иборатдир. Ўзбекистон Миллий банкининг иштироки «Азия-Инвест Банк»га ўз ишида Ўзмиллийбанкнинг катта тажрибасидан, унинг халқаро молия ҳамжамиятидаги катта нуфуз ва обрўсидан фойдаланиш имконини бермоқда. АИБ ўзининг кундалик ишида Ўзмиллийбанк амал қилаётган оқилона консерватизм ва операцияларни бажариш масаласига пухта ўйлаб ёндашиш сиёсатига таянмоқда. Стратегия тўғри танланганини бизнинг молиявий натижаларимиз ҳам тасдиқламоқда. Ўтган йилнинг июль ойидан ҳозирги кунгача даромадларимиз икки баравар ортди, ўз маблағларимиз 25 фоиз кўпайди, банкка тегишли барча активларнинг 98 фоизи юқори ликвиди шаклга эга. Булар — пул маблағлари ва биринчи даражали хорижий банкларда очилган вакиллик ҳисобварақларидаги қолдиқлардир.

— Фикримча, энди газетхонларимизнинг «Азия-Инвест Банк» бажараётган ҳисоб-китобларга ишончи бир қадар мустаҳкамланди. Лекин ҳозирги кунда мижозга ҳисоб-китоб хизматларигина эмас, айни пайтда кўплаб бошқа банк маҳсулотлари ҳам керак.

— Шубҳасиз, бизнеснинг ҳар қандай соҳасида бўлгани каби банк ишида ҳам, мижоз учун рақобат курашида, хизматлар доирасини кенгайтириб борадиган, тарифларни пасайтириб турадиган ва юқори сифатли хизмат кўрсатилишини таъминлайдиганлар голиб чиқади. Биз доимо икки асосий йўналишда иш олиб борамиз. Биринчидан, анъанавий, лекин банк учун янги бўлган хизматларни, жумладан, Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги экспорт-импорт операцияларини кредитлаш, мижозларнинг топширигига кўра халқаро бозорда банк операцияларини бажариш, банк кафолатлари бериш каби хизматларни жорий этаяпмиз. Иккинчидан, биз ҳар бир мижоз бизнесига алоҳида ёндашиб, уларнинг эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда, янги банк маҳсулотларини жорий этаяпмиз.

Банкимизнинг яна бир ўзига хос хусусиятини назардан четда қолдирмаслик керак. Россия бозорида «Азия-Инвест Банк»дан бошқа ҳеч ким ўзбек миллий валютаси — сўмда операциялар ўтказмайди.

Биз шунингдек, мижозларга консалтинг хизматларига доир, жумладан, Ўзбекистон ҳамда Россия қонунчилиги билан боғлиқ йўл-йўриқлар беришга алоҳида эътибор қаратаяпмиз.

Банк андозавий операцияларни ўтказар экан, халқаро амалиётда қабул қилинган тартиб-қоидалар доирасида ишлайди. Бунда у замонавий банк технологияларидан фойдаланади. Халқаро ҳисоб-китобларнинг ноандозавий схемаларини амалга оширайтганда банкимизнинг тажрибали менежер ва мутахассислари мижоз билан бирга унинг лойиҳасини амалга ошириш устида ишлайдилар. Биз «чакана» банк эмасмиз ва бизда мижозлар унчалик кўп ҳам эмас. Шу боис, биз уларнинг ҳар бирига, муваффақиятли ишлашлари учун қанча керак бўлса, шунча вақт ва эътибор ажратамиз, уларнинг эҳтиёжларини мумкин қадар тўлароқ ҳисобга олиб, сифатли хизмат кўрсатишга интиламиз.

Ўзбекистон билан Россиянинг ташқи савдо операциялари юзасидан хизмат кўрсатиш, шак-шубҳасиз, банк фаолиятининг асосий йўналиши бўлиб қолаяпти. Бу, бевосита ҳисоб-китоблар ўтказишга ҳам, аккредитивлар ва кафолатлар билан боғлиқ мураккаброқ ишларга ҳам тааллуқлидир. Банкимиз валюта бозорида фаол ишлаяпти, Москва ҳамда Санкт-Петербург валюта биржаларидаги савдоларда қатнашаяпти, халқаро бозорларда иш олиб бораяпти. Биз мижозларнинг эҳтиёжларига мослашишга интилаяпмиз. Мижозларимиз кўпайиб бораётганини эса бизнинг муваффақиятимиздан далолат бермоқда.

— «Азия-Инвест Банк»нинг ўз мижозлари билан шу кундаги муносабатлари қандай?

— Ҳар қандай банкда мижозга, биринчи навбатда, нима керак? Албатта, банк ишончли ва тезкор ҳисоб-китоб хизматларини кўрсатиб, воситачилик ҳақини мумкин қадар камроқ олиши лозим. Зеро, рубль курси кескин ўзгариб турган шароитда мижознинг бизнеси айнан ҳисоб-китоблар тезлигига боғлиқ бўлади.

1998 йилнинг август ойида юз берган банклардаги танглик бизнинг банкимиз молиявий аҳволига таъсир кўрсатмади. Банк бизнесининг энг катта вакиллари мижозларнинг топшириқларига кўра ҳисоб-китоблар ўтказишни тўхтатиб қўйганда, биз олатдаги тартибда ишимизни давом эттирдик. Ҳозир Россиянинг кўпгина банкчилари ўз ҳаётларини шартли равишда икки даврга бўлишмоқда: тангликдан аввал ва тангликдан кейин. Биз эса ўз банкимиз фаолиятини бошқа ўлчамларга қараб таҳлил қиламиз: барпо этиш даври, қарор топиш даври ва янги босқич — бизнинг ривожланиш ва мустаҳкамланишимиз даври.

Қанчалик ғалати бўлмасин, лекин айни танглик даврида бизнинг банк янги мижозларни анча кўпайтирди ва ўз фаолиятини кенгайтирди. Банк ўтган йилни яхшигина фойда билан якунлади, мижозлар базаси 7 баравар ортди. Банк активлари янги йил бошидан буён 4 баравардан ортиқ кўпайди, ваҳоланки рубль курси барқарорлиги нисбий эди.

— «Азия-Инвест Банк»нинг асосий вазифаси — Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги икки томонлама савдо муносабатларининг ривожланишига кўмаклашиш. Шундай экан, сизнинг банкингиз Ўзбекистон миллий валютасида ҳисоб-китоблар ўтказишда қатнашаяптими?

— Банкимизда Ўзбекистон миллий валютаси билан ишлашга алоҳида ўрин ажратилган. Биринчидан, мен юқорида таъкидлаганимдек, Россия ҳудудида Ўзбекистон валютасида ҳисоб-китоблар ўтказиш ҳуқуқи фақат «Азия-Инвест Банк»ка берилган. Ҳозирги кунда «Азия-Инвест Банк» Россияда Ўзбекистон миллий валютасида ҳисоб-китоблар ўтказиш ҳуқуқидан фойдаланиб, Ўзбекистон Марказий банкининг сўм билан ишлашга доир меъёрий ва қонун ҳужжатларига амал қилинишида ёрдам бераяпти. Биз кўпинча мижозларимизга сўмдаги ҳисобварақлар билан ишлаш тартибини тушунтиришимизга, Ўзбекистондаги валюта қонунчилиги билан боғлиқ масалалар юзасидан маслаҳатлар беришимизга тўғри келади. Шу тарийқа, контрактлар тузаётганда биз уларни қалтисликлардан ҳамда қонунбузарликларга йўл қўйишдан сақлаб қоляпмиз.

— Ҳозирги кунда кўпгина Россия банклари тўловга лаёқатсизлик қилиб, Ўзбекистондаги корхоналар билан ҳисоб-китобларни барбод қилиши хавфи сақланиб турибди. Бундай ҳолатда шундай хатарларни четлаб ўтиш учун нима қилиш керак?

— Тўғри айтдингиз, Ўзбекистондан юборилган тўловлар россиялик шерикларга етиб бормаслиги хатари анча юқори. Ўзбекистондаги компаниялар тўловлар тўхтаб қолиши ёки тўхтатиб қўйилиши хатарига йўл қўймаслик учун ўз шерикларига ҳисоб-китобларни «Азия-Инвест Банк» орқали бажаришни тавсия қилдилар. Ана шу ҳолат Ўзбекистондан Россиядаги шерик корхоналар ҳисоб-китоб варақларига пул маблағлари келиб тушмаслиги хатарини бартараф этиш, тўловлар ўтишини ҳамда ўзаро товар етказиб беришларни тезлаштириш, шунингдек транзит банклардан фойдаланишдаги банк воситачилик ҳақи харажатларини қисқартириш имконини берди. Мижозларимиз иш тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, Россия рублида тузилган ва АҚШ долларида тўланадиган импорт контрактлари тўлови ўтказилаётганда рубль курси кескин ўзгарган пайтларда улар курс тафовути кўринишида қўшимча харажатлар қилишига тўғри келар эди. «Азия-Инвест Банк» хизматидан фойдаланиш истеъмолчига ҳам, товар етказиб берувчига ҳам бундай кутилмаган харажатларга йўл қўймаслик имконини беради.

Молиявий тангликнинг энг ўткир даврида «Азия-Инвест Банк» ўзининг бутун куч-ғайратини Ўзбекистон сармояларини Россиянинг муаммоли банкларидан қайтаришга қаратди. Банк томонидан бу йўналишда тезкор ва пухта олиб борилган ишлар Ўзбекистондаги кўпгина вакил банклар ва уларнинг мижозларига молиявий йўқотишларни четлаб ўтиш имконини берди.

— Абдумалик Муталович, сиз 2000 йиллдаги «Азия-Инвест Банк»ни қандай тасаввур қиласиз? Суҳбатимиз якунида газетхонларимизга нималарни айтишни истардингиз?

— Аввало, банкимизга қизиқиш ва эътибор билан қараганингиз учун «Азия-Инвест Банк» жамоаси номидан сизга миннатдорчилик билдираман.

Саволингизга келсак, бугунги кунда олдимизда икки асосий вазифа турибди. Биринчиси — Россия молия бозоридаги ўз мавқеимизни кучайтириш ва мустаҳкамлаш. Иккинчиси — ишончли ва барқарор банк бўлиш, бутун куч-ғайратни мижозлар маблағлари, акциядорлар сармоясини сақлаш ҳамда кўпайтиришга қаратиш, Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги иқтисодий алоқалар мустаҳкамланишига ўз улушимизни қўшиш. Биз қарор топиш давридан ўтдик, танглик синовига бардош бердик, энди Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги товар айланиши юзасидан хизмат кўрсатувчи банк сифатидагина эмас, айни пайтда Россия молия бозорида мижозларга замонавий банк хизматларининг барча турларини тақдим этувчи банк сифатида ҳам ўз ўрнимизни топишимиз ҳамда таъсир доирамизни кенгайтиришимиз зарур.

Умид қиламанки, сизнинг нуфузли газетангиз ёрдамида Ўзбекистон аҳолиси, йирик компаниялари ва тадбиркорлари Москвада мамлакатимиз манфаатларини кўзлаб ишлаётган «Азия-Инвест Банк» борлигини кенгроқ билади, у Ўзбекистон сармоялари бут сақланишини таъминлаётганлигини, бу банк ҳар қандай валютада ўз вақтида ҳисоб-китоблар қилишини, савдо бўйича шерикларга Россия ҳудудида ўз бизнесини кенгайтириш ва фаоллаштиришда яқиндан ёрдам беришини англаб етадилар.

С. САИДОВА.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

КАМЧИЛИКЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

Газетанинг шу йил 10 сентябр сонида «Шикоят ўрганилди, кейинчи?» сарлавҳали мақола эълон қилинган эди. Андижон вилоятидаги баъзи почта шохобчаларида аҳолидан тушаётган аризаларни рўйхатга олишда лозим даражада тартиб йўқлиги, айрим шикоятлар эса ўз вақтида кўриб чиқилмаётганлиги, Охунбобоев почта шохобчасида эса жамият мулки бўлган эски трубаларни баъзи шахслар уйига олиб кетганлиги тўғрисида гап борганди.

Яқинда «Андижон почтаси» акциядорлик жамиятидан юқоридаги мақола юзасидан жавоб хати олинди. Жамият директори жаноб К. Пўлатов имзо чеккан мактубда таъкидланадики, мақолада аризаларни рўйхатга олиш дафтари юритилмаганлиги, Охунбобоев почта шохобчаси директори Х. Абдусатторов жамият мулки бўлган эски турбаларни уйига олиб кетганлиги, ушбу ҳолат юзасидан келиб тушган ариза акциядорлик жамияти директори ўринбосари Д. Омонов томонидан ўз вақтида кўриб чиқилмаганлиги асосли равишда кўрсатиб ўтилган.

Вилоят прокуратурасининг «Йўл қўйилаётган қонунбузарликлар ва уларни бартараф қилиш тўғрисида»ги тақдимномаси олингандан сўнг Х. Абдусатторов талон-тарож қилган трубалар қайтариб шохобча омборига топширилди.

Жамиятнинг директорлар кенгаши қарорига биноан аризаларни ўз вақтида кўриб чиқмаганлиги, сансалорликка йўл қўйгани учун жамият директори ўринбосари Д. Омоновга интизомий жазо (ойлик маошидан 10% чегириб қолиш), Охунбобоев почта шохобчаси директори Х. Абдусатторовга «хайфсан» берилди ва кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш бўйича тегишли тадбирлар белгиланди.

Ҳозирда «Фуқаролар мурожаатлари тўғрисида»ги Қонун талабларига биноан барча почта шохобчаларида ариза ва шикоятлар дафтари рақамланиб, имзоланиб, муҳрланиб қўйилди ва белгиланган тадбир бўйича ишлар амалга оширилмоқда.

БИЗНИНГ ДЕРАЗАЛАРИМИЗДАН ДУНЁ ГЎЗАЛ КЎРИНАДИ.

Алюминийдан тайёрланган дераза ромлари ва витраж тизимлари:

- турли шакл, ўлчам, рангдаги дераза, эшик, витражлар тайёрлаш
- турли аркалар тайёрлаш
- чанг ва товуш ўтказмаслик
- ойналарнинг ҳаво ўтказмаслиги
- очиладиган ва суриладиган қурилма, жалюзилар ўрнатиш учун қулай
- ёнғиндан хавфсиз.

Якка буюртмалар қабул қиламиз.

Йил мобайнида сервис хизмати кўрсатиш.

ALQUR

Манзил: Тошкент ш., Бектемир тумани, «Оҳангарон» шоҳкўчаси, 2.
Тел.: (371) 185-67-78,
Факс: (371) 98-47-00.

Бизнинг дилерларимиз:
Андижон ш., Фитрат кўчаси, 214. Тел./факс (37422) 25-25-94.
Навоий ш., "Феникс Ко" фирмаси, Тел. (43622) 30761.

Ф/1907

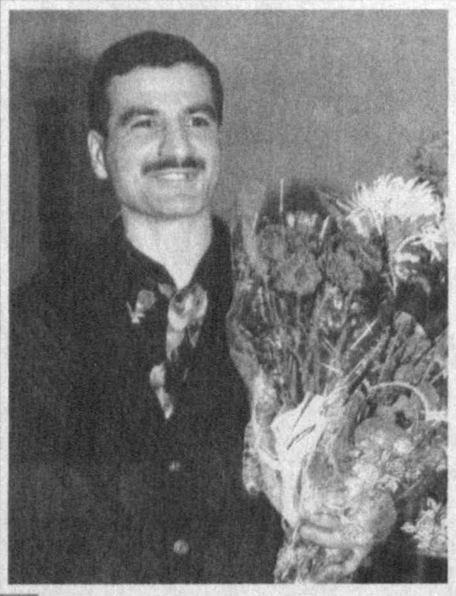

СПОРТ SPORT

АРТУР – 9 КАРРА ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Минг тўққиз юз тўқсон тўққизинчи йил, тўққизинчи октябр. Ярим тун... Клара опанинг қўнғироқ қилишини кутаяпман. Ундан Германиядан хабар келиши билан менга етказишини илтимос қилгандим. Ниҳоят... телефон жиринглади. Югуриб бориб гўшакни олдим.

— Алло, эшитаман.

— Озодбек, ухлаб қолмадингизми?

— Йўқ, қўнғироғингизни кутаётгандим.

— Ҳозиргина хабар қилишди. Артур ғалаба қозонибди...

Клара опанинг кимлигини энди билгандирсиз. Ҳа, янглишмадингиз. У шундай машҳур боксчини тарбиялаб вояга етказган она — Клара Григорьян бўладилар.

Қувонч ҳаяжоними, ёки шошилиб қолдимми, Клара опани табриклашни унутибман.

Эрталаб яна телефон қилдим. Обдон қутлаганимдан сўнг сўрадим:

— Боксчи бўлишини билармидингиз?

— Билардиму, лекин қарши эдим.

— Нима учун?

— Ахир қайси она ўз ўғлини авайлаб, пуф-пуфламайди, дейсиз. Йўқ, у сўзида қатъий турди. Барибир боксчи бўлди. Мени ҳам боксни томоша қилишга «мажбур» қилди. Минг қилса ҳам онаман-да, ҳар сафар рингга чиққанида у жой, бу жойи шикастланиб қолмасин, деб этим жимирлаб ўтираман...

Клара опа билан самимий гурунглашдик. Суҳбат орасида Артурнинг шу кунларда Тошкентга қайтиб келиши, уни жуда соғинганини айтиб, томоғига бир нарса тиқилгандай ҳаяжондан бир оз жимиб ҳам қолди.

— Сизга бир гапни айтиб қўяй, — деди Клара опа. — Дунёдаги энг бахтли оналардан бири менман. Бир парча этдан тарбиялаб катта қилган ўғлингиз ғалабаси шарафига тўққиз карра Ватан мадҳияси янграса, байроғи баланд кўтарилса, мағрурланмасдан бўладими, ахир.

Германия. Оберхаузен. Чарм қўлқоп мухлислари билан лиқ тўлган муҳташам спорт зали. Томошабинлар Ўзбекистон фарзанди Артур Григорьянни олқишлар ила қарши олишди. Аввал саккиз карра шоҳсупанинг биринчи поғонасини банд қилган бу йигитнинг яна ғалаба қозонишига кўпчилик шубҳа қилмасди. Зеро, Артурнинг ўзи ҳам журналистларга берган интервьюсида «9 октябрда тўққизинчи марта жаҳон чемпиони бўламан», деб дадил айтганди.

Аммо унинг бу галги рақиби ҳам анойи эмасди. Майкл Кларк (АҚШ) олдин икки бор жаҳон чемпионлиги нашидасини сурган. Профессионал бокснинг IBO таснифида жами 24 та жанг ўтказиб, барчасини ғалаба билан якунлаган. Шундан 13 нафар рақибини накаутга учратган.

У ўзининг ғолибона юришларини ўзбекистонлик спортчи тўхтатиб қўйишини олдиндан сезганми, йўқми бу бизга қоронғу. Бироқ бир нарса аниқ. Артур сўзининг устидан чиқди: тўққизинчи марта ўз вазнида дунёнинг энг кучли боксчиси, деган юксак унвонга сазовар бўлди.

Ушбу навбатдаги ғалаба билан Артурни ҳам, унинг мураббийлари, мухлислари, ота-онасини ҳам чин кўнгилдан табриклаймиз.Зеро, ватанпарварлик туйғулари билан тўлиб тошган А. Григорьян «Ўзбекистон ўғлони мана бундай ғалаба қозонади», дея бутун юртдошларимизга олам-олам қувонч улашди, Ватанимиз шуҳратини етти иқлимга кўз-кўз қила билди.

Қолган гапни — баҳс таассуротларини юртга қайтгач Артурнинг ўзидан эшитсангиз ажаб эмас.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СПОРТ

Футбол: олий лига

ПЕШҚАДАМЛАР МАҒЛУБИЯТИ

Ўтган шанба куни футбол бўйича мамлакат VIII миллий чемпионати олий лига жамоалари йигирма олтинчи тур мусобақаларини ўтказишди. Ушбу турдаги кутилмаган ҳодиса — шубҳасиз пешқадамларнинг мағлубияти бўлди.

Жумладан, «Дўстлик» сафарда «Насаф»га қарши майдонга тушиб ўз дарвозасидан жавобсиз икки тўп ўтказиб юборди. Чемпионликка даъвогарлардан яна бири — «Нефтчи» эса ўз майдонида «Навбаҳор»дан ана шундай ҳисобда мағлуб бўлди. Турнир жадвалида юқори бешликдан ўрин олган «Хоразм» ҳам «Андижон»лик меҳмонларга имкониятни бой берди — 0:1.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Зарафшон»-«Сурхон» — 2:2; «Бухоро»-«Трактор» — 1:1; «Сўғдиёна»-«Самарқанд» —0:0; «Металлург»-«Янгиер» — 5:1; «Пахтакор»-«Темирйўлчи» — 3:2.

Навбатдаги тур беллашувлари 16 октябр куни бўлиб ўтади.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

Огаҳий таваллудининг 190 йиллиги олдидан

Шоирга бағишланган уч китоб

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ мамлакатимизда Муҳаммад Ризо Эрниёз ўғли – Огаҳий таваллудининг 190 йиллигини нишонлашга тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Тасвирий санъат соҳиблари унинг сиймосини яратмоқда, адабиётшунос олимлар бадиий, илмий-тарихий меросига оид рисола ва мақолалар тайёрламоқда.

Абдулла Қодирий номидаги нашриёт Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти билан ҳамкорликда Огаҳий юбилейи тантаналаригача учта китоб чиқаришни режалаштирган эди. Айни кунларда уларнинг иккитаси ўқувчилар қўлига тегди. "Атоқли шоир, тарихнавис, таржимон" деб номланган биринчи китобга таниқли адабиётшунос олимларнинг Огаҳий ҳақидаги мақолалари жамланган. Уларда Огаҳийнинг устозлик мақоми, бадиий маҳорати, шеъриятидаги мазмун ва шакл борасида фикр юритилган.

Филология фанлари доктори, профессор Абдурашид Абдуғафуровнинг "Муҳаммад Ризо Огаҳий" рисоласи эса шоирнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти, айниқса, унинг "Таъвиз ул-ошиқин" ("Ошиқлар тумори") девонига киритилган асарларининг таҳлили ҳамда яратилиш тарихига бағишланган. Рисолада, шунингдек, алломанинг тарихнавислик ва таржимонлик соҳасида амалга оширган ишлари ва яратган асарлари ҳақида ҳам атрофлича маълумот берилган.

– Тайёрланаётган учинчи китоб Огаҳий танланган асарлари тўплами бўлиб, у "Ишқ аҳлининг тумори" деб аталади, – дейди нашриёт директори Дилбар Икромова. – Тўпламга шоирнинг сара шеърлари ва тарихий ҳамда таржима асарларидан парчалар киритилган. Китоб шоир тўйига муносиб тўёна бўлади, деган умиддамиз.

Б.МАНСУРОВ,
ЎзА мухбири.

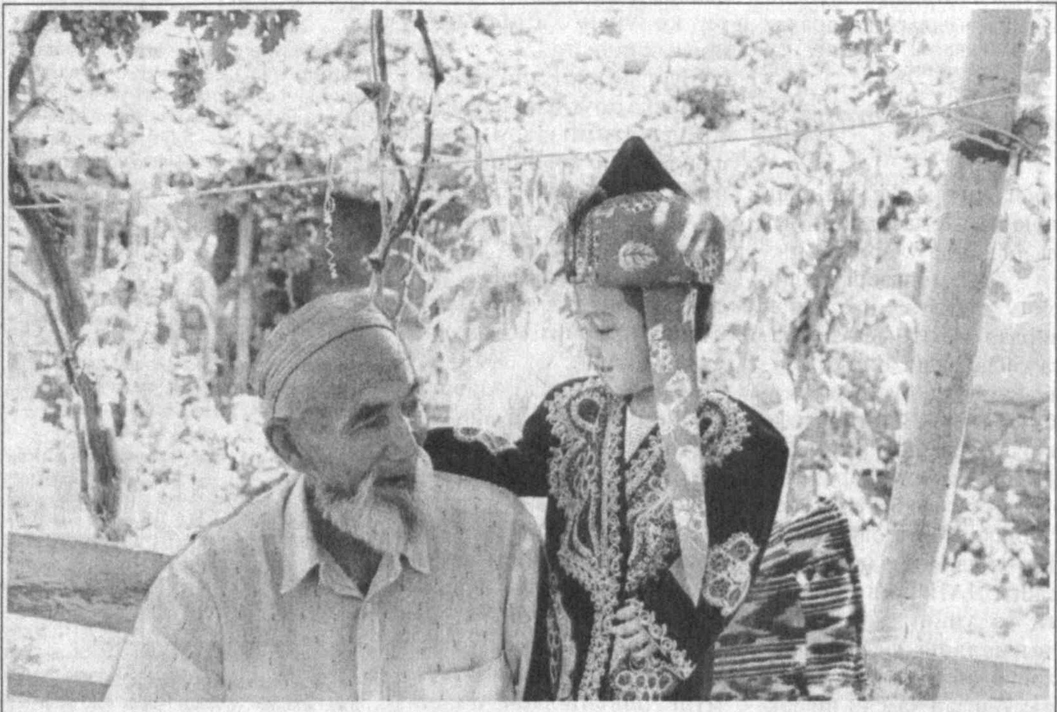

– Бобо, кўзингизда йилтираган не?
Ўғлон йиғласа гар айб бўлар дейсиз...
– Болам, суратингдан қамашди кўзим,
Бу тақдир иномин юзимга сурдим.

Гўзал либосингда Мирзо Бобиру
Иқболингда порлоқ қуёшни кўрдим.

М. АМИН
(ЎзА) сурат-лавҳаси.

EXPO Italia 99

1999 йил 21-25 октябр

«ЭКСПО ИТАЛИЯ 99» кўргазмаси

120 дан зиёд Италия фирмалари илк бор Ўзбекистонда намойиш этадилар:

- **Технология ва ускуналар:**
  - *-тўқимачилик саноати;*
  - *-кийим тикиш;*
  - *-тош,мармар, гранитга ишлов бериш;*
  - *-агросаноат сектори;*
  - *-озиқ-овқат саноати;*
  - *-ўраш ва қадоқлаш;*
  - *-хизмат кўрсатиш соҳалари учун.*
- **Қурилиш ва бошқа тармоқлар учун резина, ПВХ, алюминийдан тайёрланган маҳсулотлар.**
- **Уй-рўзғор буюмлари:**
  - *-Мебел;*
  - *-тайёр кийимлар;*
  - *-сопол буюмлар;*
  - *-ошхона анжомлари;*
  - *-тилладан ясалган буюмлар.*

Ташкилотчилар: «Интерэкспо» компанияси ЎзР ТИАВ ва Италиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ёрдамида.

Кўргазмага хуш келибсиз!

Манзилимиз:	*Иш вақти:*
Тошкент ш.,	*1999 й. 21.10.*
Амир Темир кўч., 107	*11.00. дан 18.00.гача*
«Ўзэкспомарказ» РСКМ,	*1999 й. 25.10.*
1-павильон	*10.00. дан 18.00.гача*

ЦЦ@2203

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ

Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига қабул қилиш Давлат комиссиясининг 1999 йил 24 сентябр 7-сон баёнига биноан университетнинг кундузги ва сиртқи бўлимларига ҳужжат топшириб тест синовларида қуйидаги кўрсаткичларга эришган абитуриентларни пулли-шартнома асосида белгиланган ўринлар квотаси доирасида қабулга тавсия этишга рухсат берганлигини маълум қилади:

№	ИХТИСОСЛИК	КУНДУЗГИ БЎЛИМ		СИРТҚИ БЎЛИМ	
		баллдан	баллгача	баллдан	баллгача
1	Математика (ўзб)	96,10	68,10	144,70	97,40
2	Математика (рус)	111,30	68,10	129,90	99,80
3	Физика (ўзб)	84,90	68,10	121,60	100,30
4	Физика (рус)	94,30	68,10	-	-
5	Кимё (ўзб)	144,00	78,00	154,00	68,10
6	Кимё (рус)	85,40	68,10	-	-
7	Биология (ўзб)	134,30	100,30	149,60	68,10
8	Биология (рус)	116,60	77,40	-	-
9	География (ўзб)	109,60	71,20	137,20	98,60
10	География (рус)	104,70	70,20	-	-
11	Ўзбек тили ва адабиёти	123,90	93,20	160,00	68,10
12	Рус мактабларида ўзбек тили	126,30	68,10	-	-
13	Рус тили ва адабиёти	138,60	105,30	190,10	68,10
14	Ўзбек мактабларида рус тили	116,00	89,30	-	-
15	Тарих (ўзб)	135,30	111,00	178,40	161,50
16	Тарих (рус)	162,70	131,10	188,60	175,10
17	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш (ўзб)	105,70	74,50	138,50	85,00
18	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш (рус)	127,90	102,10	130,00	102,00
19	Педагогика в психология (ўзб)	102,80	80,00	142,30	95,30
20	Педагогика в психология (рус)	133,80	106,00	148,10	86,80
21	Инглиз тили (ўзб)	135,20	94,60	-	-
22	Инглиз тили (рус)	181,40	163,90	-	-
23	Мусиқа (ўзб)	118,30	68,10	142,50	99,70
24	Чақириққача ҳарбий тайёргарлик ва жисмоний тарбия (ўзб)	119,00	98,60	-	-
25	Чақириққача харбий тайёргарлик ва жисмоний тарбия (рус)	133,40	100,70	-	-
26	Чизмачилик , тасвирий ва амалий санъат (ўзб)	115,50	68,10	120,70	102,80
27	Чизмачилик , тасвирий ва амалий санъат (рус)	108,70	68,10	-	-
28	Қозоқ тили ва адабиёти (қоз)	94,90	68,10	-	-
29	Касбий педагогик тайёргарлик (техника йўналиши)(ўзб)	74,40	68,10	129,10	107,40
30	Касбий педагогик тайёргарлик (техника йўналиши)(рус)	73,10	68,10	106,00	92,00
31	Корейс тили	124,00	100,70	-	-

ЦЦ@2190

Жадвалда келтирилган кўрсаткичларга эга бўлган ТДПУ абитуриентлари ректор номига ёзма ариза билан 18 октябргача шахсан мурожаат этишларини сўраймиз.
Маълумотлар учун телефон: 55-70-27
Университет қабул комиссияси.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппаратининг жамоаси масъул ходим Мурот Мирсодиқович Мирпўлатовга акаси **Мирвоҳид МИРПЎЛАТОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги ҳузуридаги ишчи муҳожирлар бўйича ваколатхона жамоаси директори Аҳмаджон Муҳаммаджоновга ўғили **Жамшид МУҲАММАДЖОНОВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси жамоаси «Нефтмеъёр» бошқармаси бошлиғи Рахматилла Шукурович Каримовга **ўғли ШУҲРАТИЛЛА ва келини МАРҲАБОнинг** фожиали вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия ва ҳамдардлик изҳор этади.

«Ўзмашсавдо» ҳиссадорлик жамияти жамоаси Республика моддий-техник таъминоти тизимининг кекса ходими, Ўзбекистон машинасозлик маҳсулотлари билан таъминлаш бошқармасининг собиқ бошлиғи **Фаттоҳ ИРГАШЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0820, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — О. РАҲИМОВ.
Навбатчи — Т. АБДУРАҲМОНОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.00
1 2 3 4 5 6